

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα, σήμερα 2 Ιουλίου 2000, ημέρα Κυριακή και ώρα 10.00΄ στην Αίθουσα 223 (2ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Ιωάννου Κουράκη, με αντικείμενο την συνέχιση της εξέτασης των θεμάτων “δημογραφικό πρόβλημα, ρατσισμός - κοινωνικός αποκλεισμός, ανθρωπισμός, υγεία - νοσοκομεία, κοινωνική πρόνοια - περίθαλψη, βία - εγκληματικότητα - κακοποίηση νέων, ναρκωτικά, οικογένεια - χάσμα γενεών, διαπροσωπικές σχέσεις - χάσμα γενεών - εφηβεία, αγωγή υγείας - κάπνισμα - ανύπαντρες μητέρες, εργασία - ανεργία, μεταφορές - οδικό δίκτυο - τροχαία ατυχήματα, ζωοφιλία” της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών από την Ελλάδα, καθώς και των θεμάτων “δημογραφικό πρόβλημα, κοινωνικός ρατσισμός - ανθρωπισμός, υγεία - νοσοκομεία, βία - εγκληματικότητα - φανατισμός - κακοποίηση νέων, ναρκωτικά, οικογένεια - διαπροσωπικές σχέσεις - χάσμα γενεών, κοινωνική πρόνοια - ασφάλιση, επαιτεία - φτώχεια, αγωγή υγείας, κάπνισμα, εργασία - ανεργία” της Σύνοψης Κειμένων των μαθητών από την Κύπρο και τον Απόδημο Ελληνισμό, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Βουλή των Εφήβων”, Ε΄ Σύνοδος 1999-2000.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδη Αγγελική (Β΄ Πειραιά), Αγγελόπουλος Διαμαντής (Α΄ Αθήνας), Βαγενά Βασιλική (Νομός Λαρίσης), Βορριάς Ελευθέριος (Νομός Χίου), Βοσκαρίδου Ελευθερία (Λεμεσός-Κύπρος), Γαζής Ελευθέριος (Β΄ Αθήνας), Γεροδήμου Μαρία (Νομός Πιερίας), Γκαβέζου Ευδοκία (Νομός Χαλκιδικής), Γκίνης Θωμάς (Α΄ Πειραιά), Δαραή Ναταλία (Σουδάν), Δένδη Άρτεμη (Νομός Μαγνησίας), Διαμαντίδου Δήμητρα (Νομός Σερρών), Καπετανάκη Νικολέτα (Σαουδική Αραβία), Καραγιώργου Σοφία (Β΄ Αθήνας), Καρβελά Μαρία (Α΄ Αθήνας), Κατραβά Βικτώρια (Α΄ Αθήνας), Κορκακάκη Νεκταρία (Γερμανία), Κούτρα Αθηνά-Μαριάννα (Α΄ Αθήνας), Λιλάκου Ειρήνη (Β΄ Αθήνας), Λουμάκη Γεωργία (Νομός Μεσσηνίας), Μάζαρη Φωτεινή (Νομός Σάμου), Μακρή Δόμνα (Λεμεσός-Κύπρος), Μαρίνου Μαργαρίτα (Λάρνακα-Κύπρος), Ντούμη Βαλμπόνα (Υπόλοιπο Αττικής), Ξερογιάννη Μαρία (Νομός Ηλείας), Παναγιωτάκη Χρυσούλα (Β΄ Αθήνας), Παπαϊγνατίου Κωνσταντίνος (Νομός Δράμας), Παπουλίδου Αφροδίτη (Νομός Κοζάνης), Παππά Δήμητρα (Νομός Θεσπρωτίας), Παρμάκη Ζωή (Νομός Λαρίσης), Πάρπα Τζιώρτζια (Λευκωσία-Κύπρος), Πούπαλου Βασιλεία (Β΄ Αθήνας), Ράπτη Αικατερίνη (Νομός Καβάλας), Ρένεσης Νικόλαος (Νομός Μεσσηνίας), Ροβύθη Μαρία (Νομός Ηρακλείου), Ρουντζάκη Μαριάννα (Νομός Χανίων), Σαλιαρίδου Βάια (Νομός Έβρου), Σεραδάκη Χαρίκλεια (Επικρατείας),

Σκορίλα Σοφία (Νομός Άρτας), Σταθόπουλος Βασίλειος (Νομός Αχαΐας), Σταμαδιάνου Μαριάνθη (Νομός Λακωνίας), Σφυρής Λεωνίδα (Β΄ Αθήνας), Τάχου Αικατερίνη (Νομός Φλώρινας), Τζαμτζής Δημήτριος (Νομός Μαγνησίας), Τζάνος Ιωάννης-Αλέξανδρος (Β΄ Αθήνας), Τζιώτη Καλλιόπη (Νομός Ιωαννίνων), Τραγούδας Κωνσταντίνος (Επικρατείας), Τσιμπόλη Αναστασία (Νομός Λαρίσης), Τσίνα Ζωή (Νομός Καρδίτσας), Τσιώλη Αλεξάνδρα (Νομός Καρδίτσας), Φαλαγκάρα Αικατερίνη (Νομός Σερρών), Φλωροπούλου Αγάθη (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Φραγκάκης Στέργιος (Νομός Ιωαννίνων), Φράνγκος Ηλίας (Η.Π.Α.), Φωτίου Ευσταθία (Νομός Αχαΐας), Χατζηευστρατίου Ευθαλία (Νομός Ξάνθης), Χρηστίδη Φωτεινή (Υπόλοιπο Αττικής) και Χρισταντώνη Ευανθία (Νομός Τρικάλων).

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Κουράκης, Πρόεδρος της Επιτροπής, χειροκροτούμενος από τους Έφηβους Βουλευτές)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αρχίζει η συνεδρίαση.

Καλημέρα σας αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές. Είναι ευχάριστο να ξεκινά κανείς την ημέρα του με χειροκρότημα. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ελπίζω χθες το βράδυ να περάσατε καλά στη δεξίωση.

Συνεχίζουμε τις εργασίες της Επιτροπής μας για δεύτερη συνεδρίαση. Πρέπει να πρωτολογήσουν ακόμη δεκαεφτά συνάδελφοί σας, για να ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος των ομιλιών. Μετά θα πάμε σε δευτερολογίες, όπου θα μπορείτε να αναπτύξετε και πιο ουσιαστικό διάλογο.

Χθες, είχαν ζητήσει το λόγο κάποιοι για να κάνουν ορισμένες παρατηρήσεις επί ομιλιών συναδέλφων σας. Αν θέλετε τώρα, όμως, μπορούμε να συνεχίσουμε με την ομιλία της Εφύβου Βουλευτού Κατερίνας Ράπτη και στην πορεία της συζήτησης βλέπουμε.

Η Έφηβος Βουλευτής Ράπτη Κατερίνα έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΡΑΠΤΗ (Νομός Καβάλας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, χαίρομαι που μου δίνεται η ευκαιρία σήμερα να εκφράσω κάποιες απόψεις όπως εγώ τις ζω και τις αισθάνομαι. Διαβάζοντας τα θέματα, εντόπισα ότι αυτό που άμεσα αφορά εμάς τους νέους, είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στην εφηβεία. Είναι η ηλικία που θέλουμε να χαρούμε και να ζήσουμε τη ζωή με όλο τον αυθορμητισμό και την ορμή των νιάτων μας, όμως είναι και η σημαντικότερη καμπή της ζωής μας. Τώρα, πιεζόμαστε από παντού να πάρουμε τις μεγάλες αποφάσεις. Στα πιο δροσερά μας χρόνια, καλούμαστε να αποφασίσουμε για το μέλλον μας, βάζοντας άλλες προτεραιότητες μπροστά και παραγκωνίζοντας αυτά που εμείς θα θέλαμε να κάνουμε.

Πολλές οι απαιτήσεις των μεγάλων από εμάς. Και εμείς έχουμε όνειρα. Θέλουμε να γίνουμε χρήσιμα μέλη της κοι-

νωνίας, μιας κοινωνίας, που το καθαρό μυαλό μας και η αγνή καρδιά μας τη θέλει δίκαιη και σωστή. Όμως, εδώ, ισχύει ο νόμος της σποράς και του θερισμού. Η κοινωνία μας, σήμερα, θερίζει ό,τι έσπειρε. Αυτή η κοινωνία που συνεχώς απαιτεί από εμάς, τι μας προσφέρει; Διαλυμένες οικογένειες, αρρώστιες, ανεργία, χάος παντού. Ο έφηβος χτίζεται μέσα στην οικογένεια και ένας σωστός νέος θα χτίσει μια υγιή κοινωνία. Μέσα σε μια διαλυμένη ή δυστυχισμένη οικογένεια, τι παιδιά θα μεγαλώσουν; Ας σκέφτονται λοιπόν οι μεγάλοι και μετά να αποφασίζουν να κάνουν οικογένεια. Όταν θα είναι έτοιμοι και ώριμοι να σηκώσουν το βάρος μιας οικογένειας, τότε να κάνουν παιδιά.

Πρέπει να προλάβουμε το πρόβλημα της οικογένειας, πριν δημιουργηθεί σε λανθασμένες βάσεις. Η πρόληψη, δηλαδή, όπως και στην ιατρική, είναι καλύτερη από τη θεραπεία. Όχι πως είναι αδύνατον να βοηθηθεί μια προβληματική οικογένεια, το κράτος όμως, πρέπει να λάβει δραστικά μέτρα πριν αυτή δημιουργηθεί. Να γίνουν σχολές γονέων, να δραστηριοποιηθεί η εκκλησία, όπως στο εξωτερικό, να συμβουλευθεί το ζευγάρι πριν το γάμο. Να εκδίδονται πιο δύσκολα τα διαζύγια. Να γίνονται σεμινάρια γονέων και μετά το γάμο. Επειδή στην παιδική ηλικία δεν φαίνονται τα προβλήματα των παιδιών που μεγαλώνουν σε προβληματικές οικογένειες, όμως, το πρόβλημα ξεπροβάλλει σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια στην εφηβεία. Εκεί, θα φανούν οι χαρακτήρες που έπλασαν με την υπομονή και την αγάπη τους οι γονείς.

Ας σκύψουν, λοιπόν, οι καθηγητές και οι γονείς να κοιτάξουν στις καρδιές και όχι μόνο στους ελέγχους μας. Ας βάλουμε τα πράγματα στην πρώτη θέση. Οι νέοι έχουμε ανάγκη να πατάμε σε σταθερές βάσεις. Θέλουμε να νοιώθουμε σιγουριά και ασφάλεια. Και τη σιγουριά αυτή, θα τη βρούμε μέσα από τα θεμέλια μας υγιούς οικογένειας. Μόνο τότε θα γίνουμε ψυχικά ισορροπημένα άτομα. Και υγιείς νέοι σημαίνει υγιής κοινωνία, υγιείς οικογένειες και στη συνέχεια, φυσικό επακόλουθο, ένας καλύτερος κόσμος, αφού η οικογένεια είναι το θεμέλιο της κοινωνίας. Μην ψάχνετε απεγνωσμένα να βρείτε πού οφείλονται τα χιλιάδες προβλήματα γύρω, οι αρρώστιες, ο ηθικός ξεπεσμός, η βία, τα ναρκωτικά, οι αυτοκτονίες, δεν θα μπορέσετε να βρείτε άκρη, είναι μάταιο. Οποδήποτε αλλού ψάχνετε το αίτιο, ψάχνετε σε λάθος κατεύθυνση. Στρέψτε το φακό της συνειδησής σας, αν είστε συνειδητοποιημένα άτομα και σας ενδιαφέρει να σωθεί αυτή η κοινωνία που νοσεί, μέσα στις οικογένειες. Εκεί, θα βρείτε τη ρίζα του κακού. Αν δε σώσουμε την οικογένεια, κανένα κακό δεν θα διορθωθεί. Ό,τι άλλο κάνουμε είναι σαν να προσπαθούμε να θεραπεύσουμε τον καρκίνο με ασπρίνες.

Γιατί να προσπαθήσουμε να σώσουμε τους νέους από τα ναρκωτικά και να μη γίνει τόσο ζεστή και φιλική η οικογένεια, ώστε να μην αναζητούν ποτέ λύσεις χαράς σε τέτοιους δρόμους;

Αν το Κράτος και η Εκκλησία συνεργαστούν με ομόνοια και αγάπη πραγματική γι' αυτό το βασανισμένο λαό, θα έχουμε θεαματικά αποτελέσματα. Η Εκκλησία θα δώσει τις ηθικές αξίες και τις απαντήσεις στις πνευματικές ανησυχίες και τα ερωτηματικά των νέων, αλλά και των οικογενειών και το Κράτος θα δώσει τις προϋποθέσεις για μια καλύτερη υλική ζωή και παιδιά με την εξασφάλιση των σπουδών, της εργασίας, της υγειονομικής περίθαλψης για μία καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ευδοκία Γκαβέζου.

ΕΥΔΟΚΙΑ ΓΚΑΒΕΖΟΥ (Νομός Χαλκιδικής): Θα σας μιλήσω για τη νεολαία που ζει μέσα στην κοινωνία. Η πορεία προς την ωριμότητα είναι μια φάση ζωής του ανθρώπου που απαντάται σε όλες τις κοινωνίες. Ανάλογα με την κοινωνία στην οποία ζει ο νέος, αναπτύσσει κάποιες ιδιότητες, αλλά και τρόπους συμπεριφοράς. Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι στο πέραςμα των αιώνων δεν παρατηρείται μια διαφοροποίηση στα χρονικά όρια της νεαρής ηλικίας, αλλά και στο περιεχόμενό της.

Η νεολαία είναι πιο κοντά στις πηγές της ζωής και είναι φυσικό να αντιδρά στο αφύσικο, στο παράλογο και στο κίβδηλο. Αγαπά τη ζωή και το καινούργιο, γι' αυτό θέλει πάντα ν' αλλάξει ή να βελτιώσει την κοινωνία. Είναι ευαίσθητη στην κοινωνική αδικία με αυξημένη ζωτικότητα και ενεργητικότητα. Πασχίζει να πραγματοποιήσει τα κοινωνικά της οράματα.

Οι νέοι δεν επιδιώκουν το προσωπικό κέρδος, αντίθετα παραμένουν μακριά από σκοπιμότητες και ευτελείς υπολογισμούς. Αδιαφορούν για τα ατομικά οφέλη και ενδιαφέρονται για τους άλλους, χωρίς να επιζητούν ή να περιμένουν ανταλλάγματα. Οι νέοι παθιάζονται εύκολα με κάτι, ωστόσο εύκολα εγκαταλείπουν την προσπάθεια. Οι επιθυμίες τους είναι έντονες, αλλά διαρκούν λίγο. Εύκολα ενθουσιάζονται, αλλά και γρήγορα απογοητεύονται. Δεν είναι σταθεροί στις επιδιώξεις τους, γιατί εύκολα πλήττον. Η μεταβλητικότητα της συναισθηματικής και ψυχικής κατάστασής επηρεάζει και τη συμπεριφορά τους. Ο παραλογισμός του σύγχρονου κόσμου, η αβεβαιότητα και η ανασφάλεια, η κοινωνική αδικία και η υποκρισία, καθώς και η απειρία και η καταστροφή του ιδανικού, ουτοπικού κόσμου τους, μπορούν να οδηγήσουν σε διάφορες κατευθύνσεις, όπως τον μηδενισμό, την περιθωριοποίηση, δηλαδή την κοινωνική απομόνωση. Οι συνέπειες όλων αυτών είναι η αντίδραση του περιθωριακού νέου στο κατεστημένο. Ωστόσο, δεν το αλλάζει, αλλά απεναντίας η αντίδρασή του βοηθά να διατηρείται. Ο νέος οδηγείται σε πλείστες μορφές εκτόνωσης. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται πρώτα απ' όλα από την αποτε-

λεσματοκότητα των περιθωριακών ατόμων, ατομικών μορφών, αλλά και από την ανεκτικότητα που δείχνει η σύγχρονη κοινωνία απέναντί τους. Οι περιθωριακές ομάδες λειτουργούν, τελικά, ως κλειδί εκτόνωσης και διαφυγής, ως έκφραση μιας γενικής απροσδιόριστης ανησυχίας για τα κακώς κείμενα. Υπάρχει, βέβαια, και μια άλλη στάση ζωής αυτού του νέου που δε λυγίζει στις δυσκολίες, που έχει γνώση της κοινωνικής πραγματικότητας, δεν απογοητεύεται εύκολα και στον οποίο ο καιροσκοπισμός και η αναζήτηση της προσωπικής επιτυχίας δεν παρέχει ικανοποίηση. Πολλοί πιστεύουν πως το ποσοστό αυτών των νέων αντιμετωπίζει μια συνεχή μείωση, σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη γενιά.

Δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι μια τέτοια τάση είναι εμφανής και είναι ένα φαινόμενο, που μέχρι πρότινος δεν είχε αγγίξει την ελληνική νεολαία. Ο κάθε νέος οφείλει να κατανοήσει ότι δεν έχει μόνο δικαιώματα, ότι η αναβάθμιση της ζωής του δεν εξαρτάται μόνο από τους άλλους, αλλά μέρος της ευθύνης -ανάλογο της μόρφωσης των ικανοτήτων και των δυνατοτήτων του- ανήκει και σ' αυτόν. Η φυγοπονία, η οκνηρία, η ανευθυνότητα, η αμφισβήτηση των πάντων είναι πιθανόν βολικές λύσεις, αλλά τελικά στρέφονται ενάντια στον ίδιο το νέο, αφού υποθηκεύουν το μέλλον. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Ευδοκία Γκαβέζου.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σοφία Σκορίλα από το νομό Αρτας.

ΣΟΦΙΑ ΣΚΟΡΙΛΑ (Νομός Αρτας): Γειά σας, ονομάζομαι Σοφία Σκορίλα και εκπροσωπώ το Λύκειο Άνω Καλεντίνης του νομού Αρτας.

Είχα ετοιμάσει να μιλήσω για ένα διαφορετικό θέμα, για την υγεία και τα νοσοκομεία, αλλά τελικά θα μιλήσω για τις φυλακές και το σωφρονιστικό σύστημα.

Σήμερα, πιστεύουμε ότι στις φυλακές πηγαίνουν μόνο τα άτομα που ανήκουν σε κατώτερες κοινωνικοοικονομικές τάξεις, ναρκομανείς, εγκληματίες. Παρατηρούμε, όμως, τώρα τελευταία ότι όλο και περισσότεροι επιστήμονες φυλακίζονται. Πιστεύω, λοιπόν, ότι θα πρέπει να αλλάξει η στάση μας απέναντι στους φυλακισμένους και στο σωφρονιστικό κώδικα.

Συγκεκριμένα, επειδή έχω ασχοληθεί με το θέμα και έχω διαβάσει ορισμένα πανεπιστημιακά βιβλία, θα ήθελα να προτείνω ορισμένες αλλαγές: Πρώτα απ' όλα, να εφαρμοστεί μέσα στις φυλακές ένα σύστημα εκπαίδευσης, στο οποίο να διαλέγει ο κρατούμενος ποια κατεύθυνση θέλει να ακολουθήσει. Αν θέλει, δηλαδή, να ακολουθήσει ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικό ή να εξειδικευθεί σε κάποια εργασία ούτως ώστε, όταν βγει στην κοινωνία, να μπορεί να κάνει κάτι για να ορθοποδήσει και να μη παρασυρθεί από κάποιους

επιτήδειους. Έτσι, θα βοηθήσουμε στην επανακοινωνικοποίησή του.

Στην περίπτωση που κάποιος είναι μεγάλης ηλικίας και δεν μπορεί να συνεχίσει ή να ξεκινήσει από την αρχή κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, θα μπορούσε να προσφέρει κάποιο κοινωνικό έργο. Πιστεύω ότι αυτό πρέπει να ισχύει και για τους ενήλικους, αλλά και για τους ανήλικους που είναι στα σωφρονιστικά ιδρύματα.

Επιπλέον, πιστεύω ότι θα πρέπει να υπάρχει στις φυλακές «Ιντερνέτ», γιατί όπως είπα, υπάρχουν και επιστήμονες και βιομήχανοι στις φυλακές, και πιστεύω ότι θα πρέπει να συνεχίσουν να ενημερώνονται και να ενδιαφέρονται για τη ζωή. Αυτό βέβαια με κάποιες επιφυλάξεις, ούτως ώστε να μη γίνονται παρατυπίες.

Αφού βγουν από τη φυλακή οι κρατούμενοι, πιστεύω ότι θα έπρεπε να υπάρχουν γι' αυτούς κάποια κτήρια στα οποία θα μπορούν να διαμένουν τον πρώτο καιρό της αποφυλάκισής τους. Έτσι, επειδή έχουν αποκλειστεί από το κοινωνικό τους περιβάλλον, από την οικογένεια και τους φίλους, θα έχουν κάπου να μείνουν και δεν θα αναγκαστούν να συνδεθούν με το περιβάλλον των φυλακών και να μην μπορούν να ξεφύγουν και να συνεχίσουν τη ζωή τους.

Επιπλέον, πιστεύω ότι θα ήταν καλό η Πολιτεία να συνάψει κάποια σύμβαση με ορισμένες επιχειρήσεις στις οποίες οι κρατούμενοι, αφού βγουν από τις φυλακές, μετά από την κατάρτιση και την εξειδίκευση που θα έχουν αποκτήσει, θα μπορούν να εργαστούν, να βγάλουν χρήματα, να αγαπήσουν τη ζωή και τελικά να δουν ότι τα πράγματα είναι πολύ καλύτερα απ' ό,τι περίμεναν. Έτσι, θα αγωνιστούν να ξεφύγουν είτε από τα ναρκωτικά ή από κάποιες κακές παρέες και θα μπορέσουν να ζήσουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Έχετε να κάνετε κάποιες παρατηρήσεις;

Ορίστε, το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ελευθέριος Βορριάς.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΟΡΡΙΑΣ (Νομός Χίου): Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι οι αλλαγές στις φυλακές πρέπει να γίνουν όχι επειδή υπάρχουν εκεί άτομα από ανώτερα κοινωνικά στρώματα, αλλά, απλώς, επειδή υπάρχουν άνθρωποι. Όσο για τα προγράμματα εκπαίδευσης, νομίζω ότι ήδη ισχύουν κάποια. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημήτρης Τζαμτζής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση: Πιστεύω πως θα πρέπει και η κοινωνία να αναπτύξει το κατάλληλο πλαίσιο, έτσι ώστε να δεχθεί τους κατάδικους, δηλαδή να επανεταχθούν οι αποφυλακισζόμενοι μέσα στην κοινωνία και όχι να βρεθούν στο περιθώριο. Θα πρέπει να αναπτυχθεί μια πιο ανθρωπι-

στική παιδεία, που να ξεκινάει από τα σχολεία. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χαρίκλεια Σειραδάκη.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΔΑΚΗ (Επικρατείας): Θα ήθελα να πω ότι υποτίθεται ότι βάζουμε τους εγκληματίες στη φυλακή για να βελτιωθούν. Ξέρουμε, όμως, όλοι ότι τελικά δεν βελτιώνονται, αντιθέτως αυτοί οι άνθρωποι χειροτερεύουν. Δεν μπορούμε να τους ξαναβγάλουμε στην κοινωνία καλύτερους, αλλά χειρότερους, γιατί είναι γεγονός ότι μέσα στις φυλακές και ναρκομανείς μπορεί να γίνουν και ομοφυλόφιλοι. Άρα, ποια είναι η βοήθεια που προσφέρουμε σ' αυτούς τους ανθρώπους;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καλλιόπη Τζιώτη.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΤΖΙΩΤΗ (Νομός Ιωαννίνων): Θα ήθελα να παρατηρήσω ότι στις φυλακές Ιωαννίνων, για τις οποίες γνωρίζω, υπάρχουν ήδη εκπαιδευτικά προγράμματα για υπολογιστές, αλλά και για κατασκευές. Δηλαδή, κάποια πράγματα απ' αυτά που πρότεινε η συνάδελφος, ισχύουν ήδη. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Τάχου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΑΧΟΥ (Νομός Φλώρινας): Θα ήθελα να πω ότι στην ουσία το σωφρονιστικό σύστημα που ισχύει σήμερα δεν έχει σαν στόχο να βοηθήσει τους φυλακισμένους. Περισσότερο, έχει στόχο να προστατεύσει τη δική μας κοινωνία παρά να βελτιώσει τους ίδιους τους φυλακισμένους. Αυτό το βλέπουμε κάθε μέρα άλλωστε.

Όταν, όμως, κάποιος βγαίνει από τη φυλακή έχει ανάγκη από τη δική μας τη βοήθεια και τη στήριξη της Πολιτείας και όχι από το ρατσισμό που αντιμετωπίζει. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Μάζαρη.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΖΑΡΗ (Νομός Σάμου): Ελέχθη πριν από κάποιο συνάδελφο ότι μόνο οι κατάλληλοι πρέπει να βγαίνουν στην κοινωνία. Δηλαδή ποιοι είναι οι κατάλληλοι και ποιοι οι μη κατάλληλοι; Κατάλληλοι είναι αυτοί που διαπρέπουν στην εκπαίδευση και μη κατάλληλοι εκείνοι που έχουν κάποιες ικανότητες, αλλά δεν μπορούν να τις εκφράσουν; Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Καρβελά.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΒΕΛΑ (Α' Αθήνας): Στη χθεσινή συνεδρίαση, μια συνάδελφος είπε πως οι φυλακές θα έπρεπε να απομακρυνθούν από τον Κορυδαλλό. Το θέμα δεν είναι η απομάκρυνση των φυλακών από τον Κορυδαλλό, γιατί οι φυλακισμένοι και οι αποφυλακισμένοι δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να κρύψουμε. Χρειάζονται τη βοήθειά μας, για να ενταχθούν στην κοινωνία, γιατί δεν είναι άτομα τα οποία, όταν

βγουν από τη φυλακή, θα μας μιάνουν και θα μας αλλοιώσουν. Συμφωνώ, λοιπόν, με τη συνάδελφο που είπε πως θα έπρεπε να υπάρχουν επιμορφωτικά προγράμματα, έτσι ώστε, όταν θα βγουν στην κοινωνία, να μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να κάνουν κάτι εποικοδομητικό και να συνεχίσουν τη ζωή τους χωρίς να σκέφτονται το παρελθόν τους. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σοφία Σκορίλα.

ΣΟΦΙΑ ΣΚΟΡΙΛΑ (Νομός Άρτας): Επειδή ασχολήθηκα και εγώ με το θέμα, θα ήθελα να πω ότι το σύστημα δε θα πρέπει να αλλάξει επειδή υπάρχουν φυλακισμένοι από ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Η κατάσταση στις φυλακές έχει αλλάξει γενικά και αυτό ήθελα να τονίσω. Δεν αναφερόμουν σε συγκεκριμένα άτομα. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Σοφία Σκορίλα και όλους τους Έφηβους Βουλευτές που έκαναν παρατηρήσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Φαλαγκάρα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΦΑΛΑΓΚΑΡΑ (Νομός Σερρών): Καλημέρα. Φοιτώ στο Δ' Ενιαίο Λύκειο Σερρών και θα ήθελα και εγώ να εκφράσω τη λύπη μου για τις ανισότητες που είναι ιδιαίτερα έντονες στην εποχή μας. Είναι σίγουρα ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που υπάρχουν σε όλο τον κόσμο και εμποδίζει την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας.

Είναι πολύ δυσάρεστο και λυπηρό να συναντούμε ανισότητες στον αιώνα που ζούμε, όπου ο τεχνολογικός πολιτισμός είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος. Οι φυλετικές και οι εθνικές διακρίσεις είναι απαράδεκτες στην εποχή μας. Όλοι οι άνθρωποι έχουν ίση αξία και ίσα δικαιώματα. Είναι, παραδείγματος χάριν, αδιανόητο στην εποχή μας να συναντούμε το δουλεμπόριο.

Εξίσου δυσάρεστες είναι και οι κοινωνικές διακρίσεις, αφού είναι πολύ σκληρό να τοποθετούνται στο περιθώριο άτομα με διαφορετικές ιδέες και διαφορετική συμπεριφορά.

Τέλος, εξαιρετικά ανεπίτρεπτες είναι και οι θρησκευτικές διακρίσεις. Είναι συχνό και έντονο το φαινόμενο των συγκρούσεων ανάμεσα σε άτομα με διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις, φαινόμενο που ασφαλώς κάνει πιο δύσκολη την επικοινωνία ανάμεσα στους ανθρώπους.

Οφείλουμε, λοιπόν, όλοι μας να συνειδητοποιήσουμε, επιτέλους, ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι και ότι οι ρατσιστικές αντιλήψεις δεν έχουν θέση σε μια εποχή τόσο ανεπτυγμένη πολιτιστικά.

Τουλάχιστον, είναι απαραίτητες τόσο οι ατομικές προσπάθειες, όσο και της Πολιτείας με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων, ώστε να ελαττωθούν και σταδιακά να εξαλειφθούν τέτοια φαινόμενα. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δόμνα Μακρή.

ΔΟΜΝΑ ΜΑΚΡΗ (Λεμεσός-Κύπρος): Αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να ασχοληθώ με ένα θέμα που καθημερινά βιώνω στον οικογενειακό μου κύκλο. Το θέμα που με απασχολεί είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή, καλύτερα, τα παιδιά με ειδικές ικανότητες. Έχω μεγαλώσει με ένα τέτοιο άτομο. Και αυτό που έχω να πω είναι ότι νιώθω πανευτυχής, μιας και ζώντας με έναν άνθρωπο με κάποιες ειδικές ανάγκες, συνειδητοποιείς πόσο τυχερός είσαι εσύ στην κατάσταση που βρίσκεσαι και πως δεν πρέπει να είσαι αγράριστος με τα όσα σου προσφέρονται καθημερινά στη ζωή σου. Δυστυχώς, ζώντας και με έναν τέτοιο άνθρωπο καταλαβαίνεις και πόση αδικία υπάρχει στον κόσμο απέναντι σ' αυτά τα άτομα, τα οποία όμως δεν φταίνε σε τίποτα και πάνω από όλα είναι υποχρεωμένα καθημερινά να αγοράζουν το δικό μας τον οίκτο, μιας και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι όλοι μας έχουμε την ίδια μοίρα στον ήλιο και πως δεν πρέπει να βλέπουμε αυτά τα άτομα σαν πρόβλημα, αλλά σαν κοινούς ανθρώπους με αισθήματα και ευαισθησίες.

Αυτά τα παιδιά έχουν κάθε δικαίωμα ζωής και ελευθερίας. Όλοι είμαστε ίσοι μεταξύ ίσων. Όλοι μας έχουμε την κοινή αρχή και το κοινό τέλος.

Πολλές είναι οι φορές που αυτά τα άτομα πληγώνονται ανεπανόρθωτα από τον δικό μας οίκτο. Όμως, έχουμε βάλει ποτέ τον εαυτό μας στην δική τους την θέση, είτε αυτή είναι στο σκοτάδι, είτε στη σιωπή, είτε στο αναπηρικό καροτσάκι; Αμφιβάλλω, γιατί η δική μας νεολαία έχει μάθει στην καλοζωία και στην καλοπέραση. Έχουμε μάθει να τα βρίσκουμε όλα έτοιμα από τους γονείς μας και δεν έχουμε μάθει τί πάει να πει στέρηση και ειδικά στέρηση μιάς άνετης ζωής. Η δική μου άποψη πάνω σ' αυτό το θέμα είναι πως δεν πρέπει να ρίχνουμε το φταίξιμο μόνο πάνω στο κράτος, αλλά και στην κοινωνία που με τον οίκτο και την αδιαφορία της για το πρόβλημα των συνανθρώπων μας, προκαλούμε ανεπανόρθωτα τραύματα σ' αυτά τα άτομα, πολλές φορές μάλιστα χωρίς να το θέλουμε. Όμως, ευθύνη έχει και το κράτος μιάς και τα επιδόματα που προσφέρει είναι τόσο χαμηλά, που ουσιαστικά δεν καλύπτουν ούτε τις απαραίτητες ανάγκες τους, όπως κάποιες φυσιοθεραπείες ή κάποια όργανα που χρειάζονται. Ίσως, θα πρέπει το κράτος να βλέπει κάθε περίπτωση ξεχωριστά και να προσφέρει τα ανάλογα επιδόματα.

Επίσης, να δημιουργήσει κάποια ιδρύματα με κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, όπου αυτά τα άτομα θα μπορούν να περνούν κάποιες ώρες όπου θα νιώθουν αγάπη και στοργή. Ακόμα, να γίνονται εκδηλώσεις μέσα από τις οποίες θα προβάλλονται οι ικανότητες αυτών των παιδιών, έτσι ώστε να κλείνουν το στόμα ανθρώπων που λένε ότι δεν είναι ίσοι μεταξύ τους.

Είχα την τύχη να παρευρεθώ σε μία τέτοια εκδήλωση και,

πραγματικά, αξίζουν συγχαρητήρια σ' αυτά τα παιδιά, μιας και τα βλέπουμε να προσπαθούν με όλες τις δυνατότητές τους έτσι, ώστε να μας αποδείξουν ότι δεν έχουν κάτι το διαφορετικό από μας.

Μια άλλη λύση είναι η δημιουργία κάποιων χώρων, όπου θα μπορούν να περνούν τις διακοπές τους με κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους μπάνιου, με ράμπες, με ασανσέρ κ.λπ.. Επίσης, επιβάλλεται να κάνουμε το κάθε τί, ώστε αυτά τα άτομα να νιώθουν αγάπη και στοργή και όχι δυστυχία ή να αισθάνονται στιγματισμένοι, επειδή έτυχε να γεννηθούν έτσι. Όλοι πρέπει να συμβάλουμε, ώστε να νιώθουν ότι ζουν σε ένα σύνολο όπου μπορεί όλοι να είναι διαφορετικοί, αλλά και ίσοι, γιατί κανείς δεν είναι τέλειος. Όλοι μας έχουμε ελαττώματα. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δέσποινα Άρτεμις, να κάνει κάποια παρατήρηση.

ΑΡΤΕΜΗ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Η συνάδελφος είπε ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι κατά κάποιο τρόπο ένα μέσο για να συνειδητοποιήσουμε πόσο τυχεροί είμαστε εμείς που είμαστε αρτιμελείς και δεν έχουμε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Εγώ πιστεύω ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες θα έπρεπε να είναι όχι κάτι τέτοιο, αλλά ένα ερέθισμα για να συνειδητοποιήσουμε ότι μπορεί να είμαστε πολύ διαφορετικοί, αλλά το ίδιο αξιόλογοι. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γεροδήμου.

ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ (Νομός Πιερίας): Θα ήθελα να πω ότι, κατά κάποιον τρόπο, είμαστε όλοι θύματα ενός οπτικού συστήματος αναφοράς του προτύπου. Κατά τη γνώμη μου, ακόμα και η επιστήμη έχει πέσει θύμα αυτού του συστήματος, διότι, για παράδειγμα, όταν έχει μπροστά της έναν ανάπηρο βλέπει μόνο τα μέλη του σώματος, πόδι, χέρι που ξεφεύγει από τον γενικά αποδεκτό μέσο όρο, χωρίς να κοιτάζει όλο τον άνθρωπο, την προσωπικότητά του.

Πρέπει, επιτέλους, στην κοινωνία μας να σεβαστούμε τη διαφορά, γιατί η διαφορά χρειάζεται. Η διαφορά είναι το αλατοπίπερο της ζωής μας. Πρέπει να την σεβαστούμε, γιατί, κατά κάποιον τρόπο, με αυτό το σκεπτικό είμαστε όλοι ανάπηροι, διότι είμαστε άνθρωποι, είμαστε όλοι διαφορετικοί. Κανένας δεν είναι τέλειος. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γαζής Ελευθέριος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Θέλω να κάνω την εξής παρατήρηση. Πολλές φορές συναντάμε άτομα με ειδικές ανάγκες και τα κατηγορούμε γι' αυτήν την δυστυχία την οποία βιώνουν διαρκώς. Δεν γνωρίζουμε, όμως, ότι ταυτόχρονα αυτά κατηγορούν εμάς και ο λόγος είναι διότι αυτά, επειδή έχουν κάποια προβλήματα, έχουν καταλάβει και

έχουν συνειδητοποιήσει από πολύ νωρίς το νόημα της ζωής, το νόημα της αγάπης και την αξία της ζωής και ότι μπορούν να την γευθούν σαν δώρο του Αγίου Πνεύματος. Εμείς οι νέοι, οι περισσότεροι, είμαστε αγράστοι, μιας και μας προσφέρονται όλα τα αγαθά της κοινωνίας, τα οποία δεν σεβόμαστε, αλλά τα απομακρύνουμε και από τον εαυτό μας σε σχέση με άλλες εποχές των προηγούμενων δεκαετιών. Είμαστε φτωχοί σε αισθήματα σε σχέση με αυτούς. Επαναλαμβάνω ότι έχουν συνειδητοποιήσει εκείνοι το νόημα της ζωής σε αντίθεση με μας, τη στιγμή που έχουμε όλα τα αγαθά της ζωής σε οποιαδήποτε στιγμή.

Τέλος, θέλω να επισημάνω ότι στα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να φερόμαστε με αγάπη, με στοργή και να τα φροντίζουμε, διότι πρέπει να καταλάβουμε ότι και αυτοί είναι άνθρωποι, έχουν δικαίωμα στη ζωή όπως και εμείς. Καμιά φορά, χρειάζεται να κάνουμε υποκλίσεις σ' αυτούς, διότι έχουν ευγένεια αισθημάτων, κάτι που οι νέοι σήμερα δεν διαθέτουν. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Μάζαρη.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΖΑΡΗ (Νομός Σάμου): Πιστεύω ότι, όταν μάθουμε να αγαπάμε αληθινά, δηλαδή να μην περιοριζόμαστε μόνο στην εξωτερική εμφάνιση και κοιτάζουμε την ψυχή του συνανθρώπου μας, θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε. Επομένως, δεν είναι τροχοπέδη για την αγάπη μας η εμφάνιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άρτεμις Δένδη.

ΑΡΤΕΜΗ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Θα ήθελα να συμφωνήσω με τη συνάδελφο που μίλησε πριν και είπε ότι θα πρέπει να πάψουμε να αποστρεφόμαστε μία οποιαδήποτε μειονότητα και να μην αντιμετωπίζουμε το διαφορετικό ως κάτι ξένο και εχθρικό, γιατί θα πρέπει να συλλάβουμε ότι, στην πραγματικότητα, η ποικιλία είναι αυτή που δίνει νόημα στη ζωή μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καλλιόπη Τζιώτη.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΤΖΙΩΤΗ (Νομός Ιωαννίνων): Θα ήθελα να διαφωνήσω με κάτι που είπε ο συνάδελφος που μίλησε πιο πριν. Στην αρχή της ομιλίας του, είπε ότι κατηγορούμε τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Απ' ό,τι ακούστηκε σε αυτή την Αίθουσα, κάνουμε ακριβώς το αντίθετο. Προσπαθούμε να τους προσεγγίσουμε με αγάπη και, τουλάχιστον, δείχνουμε γι' αυτούς κάποια κατανόηση. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ελευθέριος Γαζής.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Η συνάδελφος μου τόνισε αυτό το γεγονός και θέλω να πω ότι το είπα για ένα ποσοστό των ανθρώπων και δεν αναφέρθηκα στο σύνολό τους. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε για τις ουσιαστικές παρατηρήσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σοφία Καραγιώργου.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ (Β' Αθήνας): Καλημέρα σας. Ονομάζομαι Καραγιώργου Σοφία και εκπροσωπώ το Β' Ενιαίο Λύκειο Ιλίου.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ σε μία μορφή κοινωνικής διαφοροποίησης και, συγκεκριμένα, στη διάκριση των δύο φύλων. Αναμφίβολα, πίσω από το προσώπείο της από πολλούς θεωρούμενης απελευθερωμένης και σύγχρονης κοινωνίας μας, κρύβονται καλά, ακόμα και σήμερα, οι διαχωρισμοί καθώς και οι διακρίσεις που υπάρχουν ανάμεσα στους πολλούς και στους λίγους.

Έτσι, και η ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων, η οποία στηρίζεται σε ένα βιολογικό γεγονός, στη διάκριση δηλαδή των ανθρώπων σε άτομα αρσενικού και θηλυκού γένους, αποτελεί χαρακτηριστικό φαινόμενο κοινωνικής διαφοροποίησης, που παρ' όλες τις συνεχείς και αγωνιστικές προσπάθειες των γυναικών για καταξίωση, δεν έχει επιτευχθεί η πλήρης άμβλυνσή του.

Αναντίρρητα, θα μπορούσε κανείς να επισημάνει ότι υπάρχουν ανατομικές, γενετικές και βιολογικές διαφορές ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες, οι οποίες όμως δεν φανερώνουν μια μερική ή ολική κατωτερότητα του ενός φύλου, σε σχέση με το άλλο.

Το γεγονός, λοιπόν, αυτό δεν δικαιολογεί και δεν δικαιώνει την ύπαρξη ανισοτήτων, οι οποίες, στηριζόμενες σε στερεότυπες αντιλήψεις, καλλιεργούν στο υποσυνείδητο του ατόμου έναν εύκολο τρόπο κωδικοποίησης των γνώσεων και των εμπειριών του, με αποτέλεσμα την κατηγοριοποίηση των ανδρών και γυναικών σε διάφορες χαρακτηριστικές και χαρακτηριστικές υποομάδες.

Συνεπώς, τα στερεότυπα των φύλων, παρά τις αλλαγές και τις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στη ζωή των γυναικών, εξακολουθούν να επικρατούν και να τέμνουν κάθετα κάθε έκφραση της κοινωνικής δραστηριότητας του ανθρώπου που αφορά στον οικογενειακό, εκπαιδευτικό και επαγγελματικό χώρο.

Πραγματικά στο πιο μικρό κοινωνικό κύτταρο, την οικογένεια, υπάρχει μία τάση βαθμιαίας εξασθένησης των παραδοσιακών αντιλήψεων για απόλυτη κυριαρχία και εξουσία του άνδρα, καθώς και μία αναγνώριση του δικαιώματος στη γυναίκα να παίρνει ορισμένες αποφάσεις. Εν τούτοις, η τάση αυτή σχετίζεται με το μορφωτικό επίπεδο του συζύγου και με το εάν η γυναίκα είναι εργαζόμενη. Έτσι, η κατανομή εξουσίας και ο καταμερισμός των ρόλων ισχύει μόνο, όταν οι γυναίκες εργάζονται, παρ' όλο που και στις περιπτώσεις αυτές, οι δικαιοδοσίες και η εξουσία δεν εξισώνονται με των ανδρών.

Αυτό συμβαίνει, γιατί και πάλι οι γυναίκες επωμίζονται εξ' ολοκλήρου και αποκλειστικά την ευθύνη, της σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ομαλής λειτουργίας του νοικοκυριού, την ανατροφή των παιδιών, καθώς και την επιμέλεια των συγγενικών προσώπων, που τυχαίνει να συμβιώνουν στο χώρο της οικογένειας.

Αντιθέτως, κατά γενική ομολογία, η κατανομή εξουσίας και ο καταμερισμός ρόλων ανάμεσα στα φύλα της ελληνικής οικογένειας ακολουθεί τα παραδοσιακά πατριαρχικά πρότυπα, όταν η γυναίκα δεν εργάζεται.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι αποτελεί ένα άτομο αποκομμένο από οποιοδήποτε χώρο που εξαντλείται και αναλύεται στην περιποίηση και την φροντίδα των παιδιών, καθώς και στις δουλειές του νοικοκυριού. Ακόμα και οι ιδιότητές της ως συζύγου, ωχριούν και προβάλλονται μόνο στο μέτρο που έχουν κάποια σχέση με τα παιδιά.

Από την άλλη πλευρά, ο άνδρας, εξαιτίας του ρόλου του οικονομικού συντηρητή της οικογένειας, είναι απαλλαγμένος από την κύρια ευθύνη του νοικοκυριού και της περιποίησης των παιδιών και επιδίδεται απεριόριστος στην επαγγελματική του εξέλιξη και άνοδο.

Έτσι λοιπόν, ο ρόλος που παραδοσιακά και στερεότυπα αποδίδεται και επιτελείται από τη γυναίκα στο χώρο της οικογένειας, αν και μπορεί να έχει συναισθηματικές ικανοποιήσεις ή και να συνδέεται με μία κοινωνική προσφορά τεράστιας σημασίας, συγκριτικά με το ρόλο του άνδρα, υστερεί σε πρόνοια, γόητρο και κύρος και ελαχιστοποιεί τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες για ατομική οικονομική ανεξαρτησία και κοινωνική ανέλιξη, προβολή και καταξίωση.

Είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν σημειωθεί κάποιες βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της ισότητας των φύλων. Ωστόσο, οι παραδοσιακές στερεότυπες αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των γονέων πολλές φορές, για τα ιδιαίτερα χαρίσματα και τις κλίσεις των φύλων, μα κυρίως για τους μελλοντικούς ρόλους στο χώρο της οικογένειας, επηρεάζουν και προσδιορίζουν τις αποφάσεις και τις εκπαιδευτικές επιλογές των κοριτσιών και προδιαγράφουν το κατώτερο επαγγελματικό τους μέλλον.

Έτσι, είναι μικρό το ποσοστό των κοριτσιών που φοιτούν στην τεχνικοεπαγγελματική εκπαίδευση, αφού το φύλο τους έχει συσχετιστεί με την ενασχόλησή τους σε τομείς κοινωνικής πρόνοιας και οικονομίας.

Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η διαφοροποίηση των φύλων, αναφορικά με την πραγματοποίηση μεταπτυχιακών σπουδών και την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος. Συνεπώς και πάλι, η γυναίκα αποτελεί θύμα των αυστηρών κοινωνικών αντιλήψεων, γεγονός που ενδυναμώνει και επιβεβαιώνει την ύπαρξη περισσότερων και πιο ουσιαστικών ευκαιριών του άνδρα.

Ταυτόχρονα, όσον αφορά στον επαγγελματικό χώρο, παρά το θεσμικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, η συμμετοχή τους εξακολουθεί να θεωρείται ως κάτι το δευτερεύον, το εξαιρετικό και να είναι συνάρτηση μίας σειράς συνθηκών και παραγόντων, ενώ για τους άνδρες, ως κάτι το αυτονόητο ή σωστότερα το επιβεβλημένο και απαραίτητο.

Ουσιαστικά, οι γυναίκες βρίσκονται στη βάση της πυραμίδας της επαγγελματικής ιεραρχίας, πράγμα που σημαίνει ότι έχουν βέβαια λιγότερες ευθύνες, αλλά συγχρόνως και χαμηλότερες οικονομικές αποδοχές, καθώς και ότι απουσιάζουν από τα κέντρα λήψης αποφάσεων, παρ' όλο που μπορεί να είναι του ίδιου μορφωτικού επιπέδου με τους άνδρες.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται και στην Ελλάδα διαχωρισμός των ειδικοτήτων των διαφόρων επαγγελμάτων σε γυναικείες και ανδρικές, όπως άλλωστε ισχύει και σε άλλες δυτικές χώρες.

Ομοίως, ένας πρόσθετος σημαντικός δείκτης διάκρισης των φύλων στο χώρο της εργασίας, είναι η ανεργία που πλήττει κυρίως το γυναικείο πληθυσμό. Η θέση των φύλων στο χώρο της εργασίας εξακολουθεί να οριοθετείται και να προσδιορίζεται από τις παραδοσιακές κοινωνικές αντιλήψεις για τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών στην οικογένεια και τις ιδιαίτερες ικανότητες, δεξιότητές τους, καθώς και την ιδεολογία της κατωτερότητας του γυναικείου φύλου.

Επομένως, η γυναίκα υστερεί σημαντικά στην επαγγελματική εξέλιξη και πρόσβαση στις ανώτερες ιεραρχικά θέσεις, με αποτέλεσμα τη διαιώνιση αυτών των αντιλήψεων.

Αξίζει, ακόμα, να σημειωθεί ότι η διάκριση των δύο φύλων γίνεται αισθητή και από το γεγονός της ισχνής αντιπροσώπευσής της σε συμβούλια και σε επιτροπές. Αυτό ενισχύεται και από το ότι γυναίκες, όπως η Γκάντι και η Θάτσερ που ανέβηκαν ψηλά στην ιεραρχία, αποτελούν εξαιρέσεις.

Επιπλέον, ως αιτία της περιορισμένης κοινωνικής δράσης της γυναίκας, θα μπορούσε να επισημανθεί η αυστηρότητα των ηθικών αντιλήψεων της κοινής γνώμης, η ταπείνωση που δέχεται από την επιθετικότητα και τη βία των ανδρών και ο εξευτελισμός της υπόστασής της από τη διαφήμιση και τα έντυπα.

Έτσι, πολλές γυναίκες δεν είναι σε θέση να ξεπεράσουν και να απομυθοποιήσουν τις αντιλήψεις που τις θέλουν άβουλα πλάσματα, κάτω από την καθοδήγηση ενός άνδρα, με σκοπό να βελτιώσουν τη μειονεκτική και μίζερη ζωή τους. Ωστόσο, επειδή δεν είναι αρκετή η επίσημη θεσμοθέτηση της ισότητας των δύο φύλων από την Πολιτεία, είναι ανάγκη να ακολουθηθεί μια δημοκρατική αντιρατσιστική πολιτική στις πιο μικρές κοινωνικές δομές, όπως λ.χ. μέσα στην οικογένεια, ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις μέσα στο σπίτι α-

πό μικρή ηλικία, καθώς και στο σχολείο, που η ανθρωπιστική καλλιέργεια θα επιτρέψει την κριτική επεξεργασία των ομαδικών προκαταλήψεων και τη συμφιλίωση με τον συνάνθρωπο.

Έτσι, αφού υιοθετηθούν από τα παιδιά φιλελεύθερες αρχές, θα είναι σε θέση στο μέλλον να τις υπερασπιστούν, με σκοπό την εξάλειψη κάθε κοινωνικής διαφοροποίησης.

Ακόμα, είναι απαραίτητο να δραστηριοποιηθεί η ίδια η γυναίκα, να ξεπεράσει τον εαυτό της και να απελευθερωθεί από τα δεσμά των προκαταλήψεων. Πρέπει, δηλαδή, να επιδιώξει τη μόρφωση, που ίσως να της στερούν, καθώς και το δικαίωμα συμμετοχής της στην εργασία και στα κοινά.

Επίσης, είναι ανάγκη να αντιδράσει αποφασιστικά σε κάθε είδους εκμετάλλευση, εξευτελισμό της προσωπικότητάς της, καθώς και σε οποιαδήποτε μορφή επιβολής άλλων επάνω της. Ομοίως, εκείνο που προέχει είναι να αναγνωριστεί από όλους μας, και ιδίως από την πολιτεία, η προσφορά της γυναίκας μητέρας, της γυναίκας νοικοκυράς, της εργαζόμενης γυναίκας, που πολλές φορές πρέπει να φέρει εις πέρας με επιτυχία την τριπλή της ιδιότητα - μητρότητα - εργασία - σπιτικό. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη χορήγηση μίας συμβολικής χρηματικής βοήθειας σε γυναίκες που δεν εργάζονται, ώστε να νιώθουν την αναγνώριση της θυσίας και των κόπων τους. Το ίδιο πρέπει να συμβεί και στις εργαζόμενες γυναίκες, με τη μόνη διαφορά ότι η βοήθεια αυτή να έπαιρνε τη μορφή μικρής ενίσχυσης, ως επιστέγασμα της πολύπλευρης προσφοράς της, αφού όλοι γνωρίζουμε -και για το λόγο αυτό δεν θα πρέπει να αυταπατόμαστε- ότι ουσιαστική οικονομική βοήθεια δεν θα ήταν σε θέση να προσφέρει ο κρατικός φορέας.

Παράλληλα θα πρέπει τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να προβάλλουν την ισότητα των δύο φύλων, να ενημερώνουν τον απλό αναγνώστη ακροατή και τηλεθεατή γύρω από το συγκεκριμένο θέμα, να καυτηριάζουν και να καταδικάζουν πράξεις που χαρακτηρίζονται από ρατσισμό και βία μεταξύ των ατόμων.

Το σημαντικότερο, ίσως, από όλα είναι να μην υπάρχει κατάχρηση, εμπορευματοποίηση της γυναικείας ομορφιάς και υποβάθμιση του ρόλου της μητέρας, νοικοκυράς και συζύγου από τη διαφήμιση, η οποία πολλές φορές καθιστά το άτομο αντικείμενο, γελοιοποιεί τις ανθρώπινες σχέσεις και εξευτελίζει τα συναισθήματα, αφού προβάλλει την αντίληψη ότι τα εμπορεύματα είναι ικανά να αντικαθιστούν τους ανθρώπους ή έστω στοιχεία της προσωπικότητάς τους.

Όλα τα παραπάνω, ίσως, ακούγονται ως ουτοπικές λύσεις σε μία εποχή τόσο έντονα τεχνοκρατική.

Αλλά, όπως είπε και ο Όσκαρ Ουάιλντ: “ένας χάρτης του κόσμου που δεν περιέχει την ουτοπία δεν αξίζει να τον κοιτάξεις καν, γιατί αφήνει έξω τη μόνη χώρα όπου η

ανθρωπότητα πάντα θα προσγειώνεται. Και όταν προσγειωθεί και κοιτάξει πέρα βλέποντας μια καλύτερη χώρα, ξεκινάει για εκεί”.

Πρόοδος λοιπόν είναι η υλοποίηση της μίας μετά την άλλη ουτοπίας.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κορκακάκη Νεκταρία.

ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΚΟΡΚΑΚΑΚΗ (Γερμανία): Θα ήθελα να πω ότι, το γεγονός ότι η πλειοψηφία των ατόμων της Βουλής είναι κορίτσια, έχει δείξει ότι και οι γυναίκες πλέον δεν έχουν κατώτερη τουλάχιστον πνευματική καλλιέργεια σε σχέση με τους άνδρες.

Βέβαια, έχει επιτευχθεί κατά ένα ποσοστό η ισότητα των δύο φύλων, αλλά υπάρχουν ακόμα κάποια ταμπού τα οποία, πιστεύω, ότι θα έπρεπε να καταργηθούν, γιατί έχουν γίνει μεν προσπάθειες, αλλά μένουν μόνο στη θεωρία και δεν γίνονται πράξη.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καραγιώργου Σοφία.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να κάνω μια συμπλήρωση μόνο πάνω σε αυτό που είπε η συνάδελφος. Ως προς τον θεσμό της Βουλής των Εφήβων, ήταν ίσως πιο αξιοκρατικά τα πλαίσια κάτω από τα οποία εφαρμόζεται ο θεσμός αυτός, γι' αυτό ίσως να είναι και μεγαλύτερη η αντιπροσώπευση των γυναικών. Ως προς τις υπόλοιπες επιτροπές και συμβούλια, είναι πιστεύω εμφανής η απουσία ενός μεγάλου μέρους των γυναικών.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αν έχετε παρατηρήσεις, σας παρακαλώ σύντομα επειδή το θέμα από που αναπήχθη είναι και θέμα της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης. Γι' αυτό, κάντε σύντομα κάποιες παρατηρήσεις για να προχωρήσουμε στα άλλα θέματα.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γαζής Ελευθέριος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Θέλω να πω πως το φαινόμενο της μη εκπαίδευσης των γυναικών παρατηρείται ιδιαίτερα στις επαρχίες. Θα ήθελα λοιπόν να κάνω μια πρόταση. Η Κυβέρνηση πρέπει να δώσει όλες τις δυνάμεις και να προσπαθήσει για να πραγματοποιηθεί μια ενημέρωση στα άτομα που ανήκουν στις παραμεθόριες και απομακρυσμένες περιοχές, έτσι, ώστε να έχουμε καλύτερα και γρηγορότερα αποτελέσματα.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατραβά Βικτώρια.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α' Αθήνας): Μια παρατήρηση θα ήθελα να κάνω. Πιστεύω ότι, όταν αναφερόμαστε στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων, θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μη μνημονεύουμε μεγάλα ονόματα, πρωτοεργάτιδες

του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα, όπως η Καλλιρόη Παρέν, έτσι ώστε να αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση για τις νεότερες γενιές.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Φραγκάκης Στέργιος.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ (Νομός Ιωαννίνων):

Πριν η συνάδελφος έριξε ευθύνες στους υπόλοιπους για την εμπορευματοποίηση της γυναικείας ομορφιάς. Αυτό δεν μπόρεσα να το καταλάβω, γιατί πραγματικά είναι θέμα επιλογών. Οι ίδιες οι γυναίκες εξευτελίζουν το φύλο τους και όχι εμείς. Κανένας άλλος δεν φταίει για τις επιλογές τους.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σταμαδιάνου Μαριάνθη.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΣΤΑΜΑΔΙΑΝΟΥ (Νομός Λακωνίας): Θα ήθελα να συμφωνήσω με τον συνάδελφο γιατί και οι ίδιες οι γυναίκες πολλές φορές προκαλούν και με την εμφάνισή τους, αλλά και με τον τρόπο που συμπεριφέρονται. Θα ήθελα να διαφωνήσω, όμως, με την συνάδελφο που μίλησε μόλις τώρα για το ότι οι άνδρες είναι οικονομικοί υποστηρικτές των οικογενειών ή στο ότι οι γυναίκες αποκλείονται από κάποια επαγγέλματα.

Βλέπουμε ότι οι γυναίκες έχουν επεκταθεί σήμερα σε όλα τα επαγγέλματα, αν και έχουν κάποια μειονεκτήματα έναντι των ανδρών που στην πραγματικότητα δεν είναι μειονεκτήματα. Μπορούν, δηλαδή, να φέρουν ένα παιδί στον κόσμο. Αυτό όμως τους στερεί ουσιαστικά την καριέρα τους, εφ' όσον μεγάλες εταιρείες δεν προτιμούν γυναίκες, οι οποίες θα φύγουν κάποια στιγμή και θα αφήσουν την εταιρεία, για να προτιμήσουν τη μητρότητα.

Πιστεύω, όμως, ότι η πατριαρχική οικογένεια και το γεγονός ότι οι άνδρες είναι οικονομικοί υποστηρικτές, αφορά την προηγούμενη δεκαετία και είναι στο χέρι της γυναίκας το πώς θα προκαλέσει τον άνδρα της και πώς θα είναι η συμπεριφορά του μέσα στην οικογένεια.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα πρέπει όμως να κλείσουμε το θέμα γιατί σε κάθε παρατήρηση Έφηβου Βουλευτή έρχονται και άλλες παρατηρήσεις και έτσι δεν θα τελειώσουμε, γιατί έχουμε ακόμη δεκαπέντε ομιλητές.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Παπαϊγνατίου Κωνσταντίνος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Βλέπουμε ότι και φέτος τα κορίτσια είναι περισσότερα από εμάς. Εξάλλου, βλέπουμε ότι και εσείς στην επιτροπή έχετε περισσότερες γυναίκες. Αυτό δείχνει ότι η ανισότητα των δύο φύλων έχει εδώ και αρκετό καιρό αρχίσει να εξαφανίζεται.

Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δένδη Αρτεμης.

ΑΡΤΕΜΙΣ ΔΕΝΔΗ (Νομός Μαγνησίας): Θα ήθελα να πω ότι μιλώντας για εκμετάλλευση και εμπορευματοποίηση της γυναικείας ομορφιάς, δεν εννοούμε την τάση κάποιων γυναικών να περιποιούνται ίσως περισσότερο από όσο πρέπει τον εαυτό τους, αλλά μιλάμε για το τι προβάλλεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, διαφημίσεις κ.λπ., όπου βλέπουμε πάντα καλλονές να διαφημίζουν μέχρι και απορρυπαντικά πλυντηρίων.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα δώσω το λόγο σε τρεις ακόμα για να κλείσουμε το θέμα.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τζάνος Αλέξανδρος.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να πω ότι είναι πολύ άδικο και εύκολο να ρίχνουμε σε συγκεκριμένες ομάδες, όπως είναι οι γυναίκες, τις αρρώστιες της κοινωνίας όπως αυτό ειπώθηκε πριν από τη συνάδελφο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τάχου Αικατερίνη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΑΧΟΥ (Νομός Φλώρινας): Θα ήθελα να διαφωνήσω ριζικά με την άποψη που διατυπώθηκε, ότι δηλαδή οι γυναίκες εξευτελίζουν το φύλο τους. Θα κάνω μια ερώτηση στην οποία ποτέ κανένας δε μου έχει απαντήσει. Όταν δει κάποιος μια γυναίκα που έχει βγάλει έξω τα πόδια της, αυτό είναι σκανδαλιστικό; Όταν ένας άνδρας βγάλει έξω τα πόδια του, δεν είναι. Αυτό γιατί; Εγώ δεν το καταλαβαίνω. Έτσι δηλαδή, εξευτελίζουμε το φύλο μας; Αν έξω κάνει ζέστη και εγώ θέλω να φορέσω σορτσάκι, ο άλλος θα σκανδαλισθεί. Αν, όμως, πρόκειται για έναν άνδρα ο οποίος έχει βγάλει έξω τα πόδια του, τότε αυτό δεν είναι σκανδαλιστικό. Αυτό εγώ δεν το καταλαβαίνω.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Και η επιτροπή αναρωτιέται γι' αυτό.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σειραδάκη Χαρικλεια.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΔΑΚΗ (Επικρατείας): Θα ήθελα να μιλήσω πάνω σε αυτό που είπε ο συνάδελφος, για το γεγονός δηλαδή ότι είμαστε περισσότερες γυναίκες εδώ μέσα. Αυτές τις θέσεις τις έχουμε πάρει όλες με την αξία μας. Αν, όμως, περνούσε από το χέρι των ανδρών, πιστεύω ότι καμία γυναίκα δεν θα ήταν εδώ μέσα σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Έχω την αίσθηση ότι εάν περνούσε από το χέρι των αν-

δρών, θα ήσασταν ακόμη περισσότερες.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καραγιώργου Σοφία για να κλείσουμε.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ (Β' Αθήνας): Απλά θα ήθελα να συμφωνήσω με τη συνάδελφο Άρτεμι Δένδη πάνω στην εμπορευματοποίηση της γυναίκας. Αναφέρομαι και εγώ στα πρότυπα που γενικά προβάλλονται, που είναι πιο εξιδανικευμένα και που, σαφώς, φέρνουν σε μειονεκτικότερη θέση γυναίκες που δεν μπορούν να τα φτάσουν.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Σας ευχαριστώ για τις παρατηρήσεις και τις τοποθετήσεις σας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χρησιτίδη Φωτεινή.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΧΡΗΣΤΙΑΔΗ (Υπόλοιπο Αττικής): Σεβαστό Προεδρείο, αγαπητοί μου φίλοι, κατάγομαι από τη Νέα Πέραμο Αττικής, έναν τόπο που μεγάλωσε πληθυσμιακά και αναπτύχθηκε από τους πρόσφυγες της Κιζίκου της Μικράς Ασίας, παρά τον πόνο του ξεριζωμού, τις στερήσεις και τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισαν.

Σήμερα, στην εποχή της ευκολίας και της αφθονίας, πολλές περιοχές της πατρίδας μας, όχι ιδιαίτερα ο τόπος μου, αλλά ακριτικές περιοχές, όπως ο Έβρος, κινδυνεύουν να συρρικνωθούν πληθυσμιακά, να υποβαθμισθούν κοινωνικά και να αποδυναμωθούν οικονομικά εξαιτίας της υπογεννητικότητας.

Πρόσφατες οικονομικές έρευνες για τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έδειξαν ότι μέχρι το 2050 το ποσοστό του πληθυσμού άνω των 65 ετών θα αυξηθεί από 16,1% που είναι σήμερα σε 27,6% του συνολικού πληθυσμού.

Ιδιαίτερα για την Ελλάδα έχει υπολογισθεί πως σε είκοσι χρόνια ο πληθυσμός θα μειωθεί περίπου κατά τετρακόσιες χιλιάδες.

Η κύρια αιτία του προβλήματος είναι το γεγονός ότι οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα νέα ζευγάρια, όπως η ανεργία, η υποαπασχόληση, η έλλειψη κατοικίας, το κυνήγι της απόκτησης χρημάτων και η μεγάλη επιθυμία για επαγγελματική καταξίωση, επιτείνουν το πρόβλημα.

Σήμερα, ο θεσμός της οικογένειας στην Ελλάδα έχει υιοθετήσει ξένα πρότυπα και έχει κλονιστεί. Ο αριθμός των διαζυγίων και των μονογονεϊκών οικογενειών έχει αυξηθεί. Η έξοδος της Ελληνίδας μητέρας στην παραγωγή και η προσπάθειά της να αποδείξει τις δυνατότητές της στον εργασιακό χώρο της στερεί τη μητρότητα. Η απουσία κρατικού ενδιαφέροντος προς τις πολύτεκνες οικογένειες και η σκέψη των ευθυνών αποτρέπει πολλούς νέους ανθρώπους από το να αποκτήσουν παιδιά.

Οι επιπτώσεις είναι αισθητές σήμερα και θα είναι σύντομα πιο έντονες. Η μείωση του νεανικού πληθυσμού

συνεπάγεται το κλείσιμο πολλών σχολείων, όχι πια μόνο στην επαρχία, αλλά και σε αστικές περιοχές. Εγκατάλειψη βασικών τομέων της ελληνικής οικονομίας, όπως της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, μείωση του αριθμού των στρατευσίμων σε μια περίοδο ευαίσθητη για τα Βαλκάνια και αποδυνάμωση ακριτικών περιοχών της πατρίδας μας.

Η μετατροπή της Ελλάδας σε χώρα γερόντων απειλεί, επίσης, με εξαφάνιση την πολιτιστική μας κληρονομιά μετά την αποχώρηση της παλιάς γενιάς. Η συρρίκνωση της νέας γενιάς στερεί την κληρονομιά μας από την ανανέωση και τη διάδοσή της.

Η έγκαιρη επισήμανση των επιπτώσεων της υπογεννητικότητας και η προβολή του προβλήματος από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μπορούν να βοηθήσουν στη επίλυσή του.

Η πολιτεία οφείλει να κάνει πράξη τις υποσχέσεις της προς τις πολύτεκνες οικογένειες, που δεν πρέπει να περιθωριοποιούνται και να αντιμετωπίζονται με οίκτο, αλλά να ενισχυθούν ηθικά και οικονομικά με άτοκα στεγαστικά δάνεια, αύξηση επιδομάτων και συντάξεις στην πολύτεκνη μητέρα, μείωση λογαριασμών, μεγαλύτερες ελαφρύνσεις στην εφορία.

Η μείωση της ανεργίας στους νέους ανθρώπους, η αύξηση των επιδομάτων και η χορήγηση και στους δύο γονείς είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για το ξεκίνημα μιας οικογένειας. Η εργαζόμενη μητέρα πρέπει να προστατευθεί από τις αυθαιρεσίες των εργοδοτών της και να διευκολυνθεί με την αύξηση του χρόνου γονικής αδειας και την επέκταση και δημιουργία ολοήμερων δημόσιων βρεφονηπιακών σταθμών και σχολείων και με τη μείωση στο ωράριο εργασίας της μέχρι το 5ο έτος της ηλικίας των παιδιών, όπου και αρχίζει το νηπιαγωγείο.

Η πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει έναν φορέα που θα εξετάζει το πρόβλημα της υπογεννητικότητας στην Ελλάδα και θα ασχολείται συστηματικά με τους τρόπους αντιμετώπισής του. Οφείλει, επίσης, να εξασφαλίσει κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ενίσχυση των πολύτεκνων ή των νέων οικογενειών είναι πιο σημαντική από τη δημιουργία μόνο δημοσίων έργων. Άλλωστε, όταν δεν θα υπάρχουν κάτοικοι σε ένα χωριό της επαρχίας, δεν είναι απαραίτητος ο δρόμος που οδηγεί σε αυτό.

Πιστεύω, λοιπόν, πως αν ακούσουμε το καμπανάκι του κινδύνου, που λέγεται δημογραφική γήρανση στην Ελλάδα και λάβουμε τα μέτρα μας, το τρελοβάπορο του Ελύτη, η Ελλάδα μας, θα συνεχίσει το ταξίδι της στο χρόνο με αυξημένο αριθμό νεανικού πληρώματος που διαθέτει ζωντάνια, φαντασία, ενθουσιασμό και διάθεση για δημιουργία.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χρισταντώνη Ευανθία.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΡΙΣΤΑΝΤΩΝΗ (Νομός Τρικάλων): Θα ή-

θελα να τονίσω τις εθνικές συνέπειες της δυσμενούς δημογραφικής εξέλιξης και την ανάγκη προβολής από την πολιτεία των συνεπειών της δημογραφικής μείωσης. Διότι η αμυντική ασπίδα της χώρας μας αποδυναμώνεται πραγματικά με τη δημογραφική μείωση.

Νομίζω ότι απαιτείται η λήψη μέτρων από την πολιτεία για τη συνειδητοποίηση των τραγικών συνεπειών αυτής της μείωσης από όλους μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστώ πολύ για τις παρατηρήσεις.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μάζαρη Φωτεινή.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΖΑΡΗ (Νομός Σάμου): Θα ήθελα να χαιρετίσω τον κύριο Πρόεδρο, όλους τους Εφήβους συναδέλφους.

Διαπιστώνοντας καθημερινά ότι οι πράξεις απέχουν κατά πολύ από τα λόγια και μάλιστα σε τοπικό επίπεδο - μιας και ζω σε παραμεθόριο περιοχή, το έχω ζήσει βαθιά- και μιλώντας για τους αλλοδαπούς της χώρας μας, δεν επιθυμώ να σας παρουσιάσω τα αίτια και τις συνέπειες του ερχομού τους, τα πλέον γνωστά. Απλά θα ξεκινήσω από μια φριχτή ομολογία.

Ξεκίνησα για μια άλλη ζωή. Κοίταξα κατάματα τα όνειρά μου που είχα αφήσει στο αλωνάκι της ζωής. Με καλούσαν να τα μαζέψω. Η καταχνιά της ρουτίνας με αποδυναμώνε μέρα με τη μέρα. Ο πρωινός σκοτεινός ουρανός τύφλωνε την ψυχή μου. Ο μουγκρισμός της νύχτας και της φτώχειας με απειλούσε. Κάποτε θα με έτρωγε. Η οργή κουλουριαζόταν στο στήθος μου. Έκοβε την ανάσα μου. Μια φλόγα αδύναμη κυμάτιζε σαν τρελή και με πρόσταζε να ακολουθήσω το δρόμο που χάραζε. Δεν μπορούσα όμως να μιλήσω. Ποιος να με ακούσει; Οι τοίχοι που πέθαναν για μια μπουκιά ψωμί; Τα εργοστάσια έκλειναν. Η μόρφωσή μου δεν επαρκούσε για να εισχωρήσω στο δημόσιο. Οι καλλιέργειες δεν απέδιδαν. Η ανελευθερία με έπνιγε. Έκλεινε τα μάτια της ψυχής μου και ασφάλιζε την καρδιά μου που χτυπούσε δυνατά. Και όμως η ιδέα ότι έπρεπε να αποχωρισθώ τη χώρα μου, αν ήθελα να ζήσω, ήταν μια επαχθής σκέψη.

Χθες τη νύχτα, όμως, κράτησα στην αγκαλιά μου το μέλλον. Ένα μέλλον φτιαγμένο από διαδοχικά λαμπερά αύριο. Ήταν τόσο κοντά, αλλά συνάμα τόσο μακριά η Ελλάδα. Δεν φοβόμουν πια στο σκοταδι, γιατί ήξερα ότι εκεί, κάποιο φωτεινό πρωϊνό θα ξημερώσει. Η ψυχή μου ήταν όρθια και χωρίς σκιές. Ένιωθα το ρεύμα της ζωής να με σπράχνει μπροστά και βάλθηκα να το ακολουθήσω. Κοίταξα τον ήλιο κατάματα και ξεχύθηκα στο δρόμο.

Όταν με το τρένο φθάσαμε στα ελληνικά σύνορα, η ψυχή μου ταξίδευε, ενώ τα μάτια μου αποξεχάστηκαν και δάκρυα χάραξαν τα μάγουλά μου. Δεν έπρεπε να σταματήσω να πορεύομαι. Ήταν η πρώτη φορά που άκουσα το δρόμο που χάραζε η καρδιά μου. Ο τόπος εγκατάστασής μας ήταν τέλειος. Η κρίση μου, εντελώς υποκειμενική, απόκλινε από την πραγματικότητα. Αυτό

ήταν συμπέρασμα από τις συζητήσεις των Ελλήνων που άκουγα για εμάς. Άλλοι μας λυπούνται, ενώ κάποιοι ζητούν τη φυγή μας.

Η εργασία με κουράζει αφάνταστα. Τρέχω, όμως, να προλάβω τη ζωή. Το μόνο που με εμποδίζει είναι η πινακίδα που μου κόλλησαν, μόλις ήρθα σε αυτή τη χώρα. Όλοι μας έχουμε το ίδιο όνομα, την εθνικότητά μας. Ξεχωρίζουμε αρνητικά απ' αυτούς και είμαστε μια μάζα μεταξύ μας.

Όμως, το πρωϊ, όταν ξυπνάω ξαναπιάνω τον ταύρο από το κερατάκι και ορμώ στη μάχη. Θέλω τόσο πολύ να σκαρφαλώσω στην κορυφή του βουνού. Και θα το πετύχω, γιατί για όλους μας κάποτε ξημερώνει μια άνοιξη. Όταν αφήσεις το νου σου ελεύθερο να ταξιδέψει, όταν επιτρέψεις στο παιδί, στο ενδόμυχο αυτό πλάσμα, να αναβιώσει, τότε η ψυχή σου καλεί έναν άλλο κόσμο, ενώ φεύγει από τα συσσωρευμένα πρέπει -μια λέξη, που όλοι μάθαμε να την κλίνουμε καλά- τότε η καρδιά αντικρύζει κάτι το αλλότριο. Είναι ξένο στα στοιχεία της δικής μας ζωής. Νοιάθεις το Θεό να σε προστατεύει. Αλλά όχι μόνο εσένα. Όλους μας, ανεξαρτήτως φυλετικής και κοινωνικής διάκρισης.

Αυτές οι σκέψεις, όσο και αν φαίνονται παιδικές και ονειροπόλες, σε κατακλύζουν, σε πνίγουν και δεν ξέρεις αν το χαρτί θα τις αντέξει. Γιατί και αυτό, τα τέρατα του πολιτισμού μας το υποδούλωσαν στις αντιλήψεις τους. Και όμως, κάποιοι συνεχίζουν να ονειρεύονται. Αυτοί ζουν, γιατί η ζωή αρχίζει από το όνειρο.

Κάποιοι, έστω και μόνοι, έχουν αυτό το διαφορετικό στοιχείο που προκαλεί την κοινωνική κριτική που οι περισσότεροι συμβαδίζουν με αυτήν. Ρωτούν: Πότε θα χορέψουμε το γαϊτανάκι; Μόνο να το φαντάζονται και να το επιθυμούν μπορούν αυτό το πανανθρώπινο γαϊτανάκι, που στο πέρασμά του παρασύρει όλους τους λαούς στο χορό του. Άλλοι τους κοιτούν με απορία, γιατί εκείνοι είναι ανήμποροι να αντικρίσουν κατάματα τον ήλιο. Φοβούνται μην τυφλωθούν.

Αυτοί που ξεχωρίζουν από τη μάζα, καταδικάζονται με το τίμημα της αποκλήρωσης. Βγαίνουν από τα κατάστιχα του σκοταδισμού, αλλά συνεχίζουν να ρωτούν: Πότε θα χορέψουμε το γαϊτανάκι;

Όλοι καλούμαστε να μετέχουμε σε αυτόν τον πανανθρώπινο χορό. Κάντε μας την αρχή, να το χορέψουμε. Ας απαλλαχθούμε από την αρχέγονη ιδεολογία "πας μη Έλλην εστί βάρβαρος". Ανοίξτε την παλάμη, σφίξτε το χέρι του συνανθρώπου αλλοεθνή και ίσως τότε, ξημερώσει η άνοιξη.

Όσο και αν η φαντασία απέχει από την πραγματικότητα, όσο και αν οι ουτοπίες μάς αγγίζουν μόνο ονειρικά, πρέπει να περιορίσουμε τον κυρίαρχο ρόλο της λογικής και να παραχωρήσουμε περισσότερο έδαφος στο συναίσθημα, στην καρδιά που ποτέ δεν κάνει λάθος.

Όσο και αν φοβόμαστε την παιδική ηλικία, το παιδιάστικο ιδεώδες που μας οδηγεί σε απατηλά όνειρα, η καρδιά μας συνεχίζει να χτυπάει. Οι παλμοί της ακούγονται τώρα δυνατά, ξεκάθαρα, κάτι ζητούν απεγνωσμένα. Ορμούν να το αρπάξουν. Μία λέξη μαγική και θεία, όπως τα παιδικά μας όνειρα: Ισότητα.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Διαμαντίδου Δήμητρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ (Νομός Σερρών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, ονομάζομαι Διαμαντίδου Δήμητρα και εκπροσωπώ το νομό Σερρών στη Βουλή των Εφήβων.

Επειδή η Επιτροπή μας έχει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, εγώ ως μία ακόμα έφηβη ανάμεσα σε εφήβους, ως ένας ακόμα άνθρωπος ανάμεσα σε ανθρώπους, θα καταθέσω τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς μου για την εφηβεία. Ξέρω, όμως, ότι αν αρχίσω να μιλάω για αίτια και συνέπειες, η ημέρα μας θα γίνει ακόμα πιο κουραστική. Δεν θα το κάνω και μάλιστα συνειδητά, αφού πιστεύω πως παντού γίνονται συνεχώς διαπιστώσεις χωρίς να εφαρμόζονται λύσεις.

Η ζωή κυλάει και, χωρίς να το πάρουμε χαμπάρι, ξημερώνει μία μέρα που είμαστε σαραντάρηδες, οι περισσότεροι με οικογένεια, με σταθερή δουλειά, βολεμένοι. Όλα αυτά για τα οποία κάποτε είχαμε φωνάζει, η δίψα της νιότης μας για ζωή, για έρωτα, όλα χάθηκαν; Τα όνειρά μας για έναν καλύτερο κόσμο γίνονται κομμάτια, όταν συνειδητοποιούμε πως τελικά η ζωή είναι πολύ σκληρή.

Η ανάγκη για επιβίωση, για καταξίωση σε κάνει σκληρό και ξεχνάς τα πάντα. Θεοποιείς το χρήμα και κάνεις τα πάντα γι' αυτό. Οι επαναστάσεις των εφηβικών μας χρόνων, το δάκρυ που πέφτει από τα μάτια μας όταν ακούμε για θανάτους από τα ναρκωτικά, για παιδική πορνεία, για βία, για εγκληματικότητα, για ρατσισμό τι έγιναν;

Η εφηβεία, ίσως, είναι η πιο παράξενη ηλικία. Είναι η γλυκιά επανάσταση των τρυφερών χρόνων μας για τα ιδανικά της ειρήνης, της αγάπης, της ισότητας, της καταπολέμησης, της αδικίας. Είναι η ηλικία που δεν είμαστε παιδιά, που η αθωότητά μας αρχίζει σιγά σιγά να χάνεται, ενώ όλοι μας συμπεριφέρονται σαν παιδιά, οι γονείς μας, οι καθηγητές μας, η κοινωνία.

Η εφηβεία είναι η ηλικία των τρελών ονείρων. Η ζωή είναι μπροστά μας και εμείς διψάμε για έναν καλύτερο κόσμο. Τα αστέρια για εμάς είναι η ελπίδα, ο ήλιος είναι η δικαιοσύνη, η γη είναι το σπίτι μας. Ό,τι νιώθουμε, το εκφράζουμε χωρίς φραγμούς, "πρέπει" και κανόνες. Ξυπνάμε και ελπίζουμε ότι το σήμερα θα είναι καλύτερο από το χθες. Η καρδιά μας χωράει όλον τον κόσμο. Όμως, ποιος μας καταλαβαίνει;

Οι ρυθμοί της ζωής έχουν γίνει τόσο γρήγοροι, που

έχουμε πάψει να νιώθουμε, να κλαίμε, να γελάμε. Και όταν μεγαλώνουμε, είμαστε πολύ μεγάλοι για να πούμε "όχι". Πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν έχουν ηλικίες. Πως αυτοί νιώθουν την ηλικία τους.

Οι γονείς, μας θεωρούν δεδομένους. Οι καθηγητές, παιδιά. Η κοινωνία, το μέλλον της για το οποίο, όμως, δεν πολεμάει. Η στασιμότητα, η έλλειψη επικοινωνίας, η αποξένωση μάς πληγώνει, μας σκοτώνει. Κάθε τι νέο είναι ανατροπή του κατεστημένου, όπως είναι και η εξέλιξη, η αλλαγή, η βελτίωση.

Η ζωή συνεχίζεται. Οι έφηβοι νιώθουν ότι η κοινωνία μας δεν πρέπει να παραμείνει στατική. Εμείς, που απλά διαπιστώνουμε ή προτείνουμε, πρέπει να ενωθούμε κάτω από ιδανικά όπως αγάπη, ισότητα και να τα κάνουμε πράξη στην καθημερινή μας ζωή με τον διπλανό μας, με τον εαυτό μας. Η κοινωνία, ας αντιστέκεται. Η ελπίδα στο τέλος πάντα νικά.

Εξάλλου, η ζωή είναι το δώρο, η αγάπη το αντίτιμο και ο θάνατος το τέλος κάθε μόχθου. Έχω ένα όνειρο: Να συνεχίσω να ονειρεύομαι.

Θα τελειώσω αναφέροντας κάποιους στίχους: "Αν μπορούσες να με ακούσεις για μια στιγμή, θα σου έλεγα πως ζω, πως θέλω να ζήσω, να αφήσω το ίχνος μου στη λάσπη του κόσμου. Θα φύγω, αλλά δεν θέλω να είναι αργά".

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Δήμητρα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τάχου Αικατερίνη.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΑΧΟΥ (Νομός Φλώρινας): Σεβαστό Προεδρείο, αγαπητοί μου φίλοι, είναι γνωστό σε όλους με πόσα όνειρα ξεκινάμε οι νέοι τη ζωή μας. Ο καθένας μας θέλει να προσθέσει στον κόσμο κάτι από αυτόν τον ίδιο, διαφοροποιώντας τον εαυτό του από τους υπόλοιπους.

Ξεκινάμε γεμάτοι θάρρος, έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε κάθε Σκύλλα και Χάρυβδη που θα βρεθεί στο δρόμο μας, προετοιμασμένοι να κάνουμε πέρα τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπες και να βρούμε στο τέρμα του δρόμου την πολυπόθητη Ιθάκη.

Δυστυχώς, όμως, δεν είναι όλοι σαν τον Οδυσσέα. Πάμπολλοι είναι αυτοί, που το ταξίδι τους φαίνεται μακρύ και επίπονο, γι' αυτό στην πορεία παραστρατούν και διαλέγουν τον εύκολο δρόμο, το συμβιβασμό. Το όνειρο της διαφοροποίησης εξαυλώνεται μπροστά σε αυτό που εκείνοι ονομάζουν επιστροφή στη σκληρή πραγματικότητα.

Έτσι, σήμερα καταλήξαμε να ζούμε σε μια κοινωνία όπου υπάρχουν πολλοί "αντιήρωες", κανένας όμως ήρωας. Η λέξη αυτή ακούγεται παράταιρη, μονολιθική, ανυπέβλητα ξεπερασμένη. Πεθαίνοντας οι ήρωες παίρνουν μαζί τους, σαν νεκρικά πολύτιμα κτερίσματα, τα όνειρα γενεών για έ-

ναν κόσμο κοινωνικής δικαιοσύνης και ελπίδας, ενώ εκείνοι που επιβίωσαν και δημιούργησαν το σημερινό παράλογο κόσμο ήταν, όσοι βολεύτηκαν, ασπαζόμενοι τη νοοτροπία του κουφού και τυφλού που ακούει και βλέπει όχι αυτό που συμβαίνει, αλλά αυτό που ο ίδιος θέλει να πιστεύει. Αυτοί είναι εκείνοι που αποτελούν σήμερα το κοινωνικό κατεστημένο, μία επιβεβλημένη τάξη πραγμάτων που φροντίζει να διατηρείται στην εξουσία, καταπνίγοντας το όνειρο για ένα καλύτερο αύριο, με κύριο όπλο στα χέρια της τα ΜΜΕ.

Στρατιές ολόκληρες από ανθρώπους μεταβάλλονται αργά, αλλά σταθερά, σε απρόσωπες υπάρξεις με τυποποιημένες και κατασκευασμένες απόψεις για κάθε θέμα που απασχολεί την κοινή γνώμη, ενώ παράλληλα έχουν μέσα στην πλάνη τους ενστερνισθεί έναν υπερφίαλο εγωϊσμό.

Το ερώτημά μου είναι πού βαδίζει αυτή η κοινωνία, που βάζει όλα τα μέλη της σε καλούπια. Πώς διαγράφεται το μέλλον ενός κόσμου όπου ο καθένας μας είναι ανά πάσα στιγμή προετοιμασμένος να θυσιάσει την αποκλειστικά ανθρώπινη ιδιότητα της κριτικής σκέψης στο βωμό του συμφέροντος; Πόσο καλλιεργημένοι είμαστε εμείς οι ίδιοι, ώστε να καταλάβουμε σε ποιο βαθμό έχει συντελεσθεί η εσωτερική μας αλλοτρίωση; Αυτό το λέω, γιατί πολλές φορές έχω συναναστραφεί με ανθρώπους έξυπνους οι οποίοι εντοπίζουν, δυστυχώς, την παραπλάνηση που συντελείται σε ορισμένους μόνο τομείς της καθημερινής μας ζωής και καταφεύγουν στον παιδιάστικο διαχωρισμό του άσπρου και του μαύρου, του καλού και του κακού, του ηθικού και του ανήθικου. Γι' αυτούς, οι άνθρωποι είναι αριστεροί ή δεξιοί, λογικοί ή παράλογοι, προσγειωμένοι ή ονειροπαρμένοι, συντηρητικοί ή προοδευτικοί.

Στη μονομέρεια των ΜΜΕ απαντούν με τη δική τους μονομέρεια και έτσι, υποβαθμίζουν και πάλι την κριτική σκέψη, την οποία οι ίδιοι νομίζουν ότι διαθέτουν.

Εγώ προσωπικά, όπως νομίζω και όλοι εσείς, έχω βαρεθεί τα καλούπια. Αρνούμαι να συμβιβασθώ, να ράψω τον εαυτό μου στα μέτρα μιας υπαγορευμένης ιδεολογίας ή να τοποθετηθώ στα όρια που μου προσδιορίζει η ταμπέλα “αριστερός” ή “δεξιός”. Επιτέλους, δεν μπορεί να υπάρξει άνθρωπος με διαμορφωμένη προσωπική άποψη και όχι υπαγορευμένη από τις πολιτικές παρατάξεις ή τα ΜΜΕ;

Πίσω από τις ταμπέλες, κρύβεται το αληθινό μας εγώ, ο πραγματικός μας εαυτός, που δεν αποδέχεται την πραγματική δουλειά, που έχει αισθήματα, που σκέπτεται τυπικά, παρατηρεί και καταγράφει.

Καλώ, λοιπόν, εμάς τους νέους να ψάξουμε αυτόν τον εαυτό μας, να διαμορφώσουμε νέες ιδεολογίες και να αφήσουμε πίσω μας το άγονο παρελθόν. Ας ψάξουμε πίσω από τις ταμπέλες να βρούμε τον άνθρωπο που έχει ακόμα όση ενεργητικότητα του χρειάζεται για να συνεχίσει να αγωνίζεται για το αύριο, στηριζόμενος στις

δυνάμεις του και όχι ταμπουρωμένος πίσω από χάρτινες ασπίδες. Ας ξαναβρούμε τους χαμένους ήρωες. Μόνο έτσι, θα μπορούμε να αναστήσουμε με τα δικά μας φτερά το πεθαμένο όνειρο. Διαφορετικά, και η δική μας γενιά θα πραγματώσει τους στίχους του Σεφέρη: “Ψηλαφώντας κάτω από την επιτάφια χρυσή προσωπίδα του βασιλιά της Ασίας το κενό”.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την Αικατερίνη.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Θωμάς Γκίνη.

ΘΩΜΑΣ ΓΚΙΝΗΣ (Α΄ Πειραιά): Συμφωνώ κατ' αρχάς με τις απόψεις της συναδέλφου για τις ταμπέλες. Θέλω να πω ότι οι ταμπέλες είναι καθημερινό φαινόμενο στη ζωή όλων μας και την κοινωνία τη βολεύει να βάζει ταμπέλες γιατί μας ομαδοποιεί και έτσι μας ελέγχει πιο εύκολα.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστώ για την παρατήρηση και ευχαριστούμε και την Αικατερίνη.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αγαθή Φλωροπούλου.

ΑΓΑΘΗ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αιτωλοακαρνανίας):

Σεβαστό προεδρείο, αγαπητοί μου φίλοι, το μεγάλο πρόβλημα της εποχής μας, είναι ο ρατσισμός.

Σε πείσμα της πολιτιστικής μας προόδου, εξακολουθεί να επιβιώνει με την μοναδικά τραγική και αδυσώπητη μορφή του, στιγματίζοντας την ανθρώπινη ιστορία και καθιστώντας αδικαιώτους τους αγώνες τόσων φιλελεύθερων λαών για την επικράτηση στη γη των ιδεωδών της ελευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Την αφορμή για την παράθεση των σκέψεων μου αυτών, μου την προσφέρουν τα λυπηρά, μα και ενδεικτικά των διαστάσεων του ζητήματος γεγονότα στις χώρες όπου τα ρατσιστικά καθεστάτα εξακολουθούν - παρά τις διεθνείς καταδίκες- να εφαρμόζουν απαράδεκτα μέτρα φυλετισμού που έχουν μετατρέψει τις γωνιές αυτές της γης σε πυριτιδαποθήκες και προοιωνίζονται δυσάρεστες εξελίξεις για τους λαούς.

Η συντήρηση μεθόδων ρατσιστικών, σε βάρος ανθρώπων, με κριτήριο το χρώμα της επιδερμίδας τους ή τις πολιτικές, θρησκευτικές και ιδεολογικές τους πεποιθήσεις, συνιστούν ένα στίγμα της εποχής μας που δημιουργεί οδύνη στις ψυχές μας για τη χρεωκοπία του πολιτισμού μας και την ανελέη μαστίγωση του ανθρώπινου προσώπου. Και είναι φυσικό να δυσανασχετεί κανείς για την κατάσταση αυτή, όταν είναι σχετικά νωπές οι τραγικές αναμνήσεις μας από τη ναζιστική φυλετική θηριωδία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και από τα εκατομμύρια θύματα στο βωμό της ανεξήγητης θεωρίας της υπεροχής της αρίας φυλής, ενώ θα ανέμενε κανείς να έχουν διδαχθεί από τα παθήματά τους, τουλάχιστον

οι άνθρωποι της γενιάς μας. Δεν φαίνεται, όμως, να συμβαίνει αυτό σε αρκετές περιπτώσεις, γι' αυτό και τα κρούσματα του ρατσισμού δημιουργούν, όχι μόνο απέχθεια, αλλά και αντίδραση όλων εκείνων που στις εκδηλώσεις αυτές βλέπουν την αναβίωση ενός παγανιστικού πρωταγωνισμού με θηριώδεις διαστάσεις και απάνθρωπες επιπτώσεις.

Όλοι οι άνθρωποι μαζί και ο καθένας ξεχωριστά και ιδιαίτερα οι άνθρωποι του δικαίου, οφείλουμε να αγρυπνούμε για τη συνειδήσή μας και να αγωνιζόμαστε με κάθε τρόπο για την κατασφάλιση των αμφιλεγόμενων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την καταπατίγωση της ειρήνης στις διανθρώπινες σχέσεις, που όπως είναι γνωστό, διέπουν με τους κανόνες τους τόσο το φυσικό όσο και το θετικό δίκαιο, που είναι συμπλήρωμα εκείνου.

Κατά τον επίσημο ορισμό του, ο ρατσισμός είναι η θεωρία εκείνη ή η αντίληψη, σύμφωνα με την οποία υπάρχει ένας αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στα κληρονομικά, σωματικά χαρακτηριστικά και σε ορισμένα στοιχεία της προσωπικότητας, όπως η ευφυΐα ή η καλλιέργεια, καθώς και η συνυφασμένη πεποίθηση ότι ορισμένες φυλές παρουσιάζουν μια σύμφυτη ανωτερότητα από άλλες.

Είναι, όμως, γνωστό ότι οι διασωτές της θεωρίας αυτής, πίσω από τη θεωρητική της κάλυψη, θέλησαν να κρύψουν κυρίως επιδιώξεις επικυρίαρχης κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής, γι' αυτό και προχώρησαν συνειδητά προς την κατεύθυνση της γενικεύσεως των κριτηρίων, που ξεκινώντας αρχικά από φυλετικά στοιχεία, γρήγορα επεκτάθηκαν και σε ιδεολογικά, κοινωνικά, οικονομικά, θρησκευτικά και πολιτικά, με αποτέλεσμα να ζούμε σήμερα τη φρικτή εμπειρία της εκμεταλλεύσεως των αδυνάτων από τους δυνατούς, των φτωχών από τους πλούσιους σε πολλά σημεία της γης.

Το παράδοξο είναι ότι βρέθηκαν και επιστήμονες που επεδίωξαν να κρύψουν “επιστημονικά” τις θεωρίες χωρίς έρεισμα για ανθρώπους β' ποιότητας και για πολίτες β' κατηγορίας στα πρόσωπα των καταπιεσμένων μαύρων ή και λευκών, κίτρινων και ερυθρόδερμων, ώστε τελικά οι λεγόμενες φυλετικές διακρίσεις να συνθέτουν ένα πολύ ευρύ φάσμα εκδηλώσεων, που με την ελαστικότητα των κριτηρίων, που θέσπισε η κακουργούσα ανθρώπινη, εφευρετικότητα, δυναστεύουν ουσιαστικά το ανθρώπινο πρόσωπο και φτωχαίνουν απελπιστικά τον αιώνα μας.

Είναι δε γνωστό, ότι οι αντιλήψεις αυτές πέρασαν γρήγορα από τη φιλοσοφία στην πολιτική πράξη, που με τη βοήθεια του θεωρητικού της υποβάθρου επεδίωξε να εξασφαλίσει με ευρύ νομοθετικό έργο, ιδιαίτερα στις περιοχές του ανελεύθερου εθνικοσοσιαλισμού, την πολιτική και κοινωνική επικυριαρχία της θεωρούμενης ανώτερης φυλής επί της θεωρούμενης κατώτερης. Από αυτή τη σκοπιά, ο ρατσισμός δεν περιορίζεται πλέον σε καθαρά φυλετικά στοιχεία, αλλά επεκτείνεται, όπως

είπαμε, και σε άλλες κατηγορίες διαφοροποιήσεων. Έτσι, τόσο ο σιωνισμός, όσο και ο αντισιμιτισμός, θεωρούνται σήμερα μορφές του ρατσισμού που ταλαιπωρούν την ανθρωπότητα. Δεν είναι μόνο στίγμα για την εποχή μας ο ρατσισμός. Είναι λεηλασία του ανθρώπινου προσώπου, είναι αναίρεση βασικών αρχών της πανανθρώπινης συνειδήσεως. Πολλοί, με την αδιαφορία τους, ενισχύουν ουσιαστικά τους ρατσιστές και άλλοι με τη διστακτικότητά τους, γίνονται συνένοχοί τους.

Υπάρχει ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε όλοι τον κίνδυνο που μας απειλεί και να συντονίσουμε τις προσπάθειές μας, μέσα από συλλογικά όργανα, για την καταπολέμηση των φυλετικών, πάσης μορφής, διακρίσεων.

Σε τελευταία ανάλυση, τέτοιες διακρίσεις υποτείνουν την ποιότητα της ζωής μας και δημιουργούν τις προϋποθέσεις, για να ξαναζήσουμε τραγικές εμπειρίες του παρελθόντος, κυρίως στην Αμερική, στην Ασία και στην Αφρική, όπου οι προκαταλήψεις εναντίον των μαύρων δεν έχουν εκλείψει.

Στα άλλα μέρη της γης, όπου εμφανίζονται διακρίσεις, όχι με βάση το χρώμα ή τη φυλή, αλλά την κοινωνική θέση, τη μόρφωση ή την οικονομική κατάσταση, πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι καμία τέτοια διάκριση δεν μπορεί να δικαιωθεί κάτω από την πνοή της αγάπης και της αλληλεγγύης. Οι άνθρωποι ανέκαθεν ήταν τα υποκείμενα και τα αντικείμενα των ιδεολογιών και των πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Χρειάζεται, άραγε, να τονιστεί πως η εμμονή σ' αυτή την αρχή εγκυμονεί πελώριους κινδύνους, που μόνο μια αποδέσμευση των ανθρώπων από τα σχήματα αυτά μπορεί να αποτρέψει;

Καθήκον όλων των ανθρώπων καλής θελήσεως, είναι να καταστήσουμε, με κάθε μέσον, σαφές ότι το απαραβίαστο του ανθρώπινου προσώπου είναι αρχή πανανθρώπινη, που ακόμη δεν έχει καταξιωθεί παντού, μα που πρέπει να εφαρμοστεί αδιακρίτως και προς πάσα κατεύθυνση. Αυτό επιβάλλει ο πολιτισμός μας και η ανάγκη για ειρηνική συμβίωση κάτω από τον ήλιο.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Ευχαριστούμε την Αγαθή.

Στο σημείο αυτό γίνεται διακοπή δέκα λεπτών
(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Αγαπητές και αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, συνεχίζουμε τις εργασίες της Επιτροπής μας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βοσκαρίδου Ελευθερία.

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης για να παρακολουθήσει τις εργασίες της Επιτροπής.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΒΟΣΚΑΡΙΔΟΥ (Λεμεσός-Κύπρος):
Αξιότατε, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βου-

λευτές, είμαι από την Κύπρο και εκπροσωπώ το Λύκειο Αλανίτιο Α' από τη Λεμεσό. Το θέμα με το οποίο θα ασχοληθώ είναι ο ανθρωπισμός και το κυπριακό πρόβλημα.

Έχει επισημανθεί σήμερα ότι οι πολλοί λόγοι, όπως ο καταναλωτισμός, έχουν εκτροχιάσει το σκοπό του ανθρώπου στη γη τόσο, που άπειρες φορές ξεχνάει ότι είναι άνθρωπος. Ανθρωπισμός για μένα είναι να νιώθεις και να προσφέρεις στο συνάνθρωπό σου, να δίνεις και να παίρνεις, αλλά να μη δίνεις μόνο για να περιμένεις ανταπόδοση. Ο ανθρωπισμός προϋποθέτει αγάπη, ανιδιοτέλεια, αξιοπρέπεια, σεβασμό και υπερίσχυση του κοινού συμφέροντος, προσφορά στο κοινό καλό.

Πώς είναι δυνατό να καταφέρει ο ανθρωπισμός να πάρει τη θέση που του αξίζει σε μια κοινωνία, στην οποία ο ίδιος ο άνθρωπος είναι υπόδουλος στα πάθη του, είναι φανατικός φίλος του καταναλωτισμού και του προσωπικού συμφέροντος, είναι κυνηγός υλικών αγαθών και θεοποιεί κάθε μορφή δύναμης; Προσπαθώντας ο σημερινός άνθρωπος, είτε να επιβιώσει, είτε να ξεχωρίσει σε μια κοινωνία, οδηγείται πολλές φορές σε ανήθικες πράξεις, υποβαθμίζοντας αξίες, ιδανικά και αξιοπρέπεια. Και όσο τείνουν όλα προς τον εκσυγχρονισμό, τόσο παραγκωνίζεται η εσωτερική και ψυχική καλλιέργεια του ανθρώπου. Οφείλουμε να βρούμε τις αιτίες που έχουν αναγκάσει ή οδηγήσει τον άνθρωπο του 2000 στον πλήρη εγωισμό και αδιαφορία για τον πλησίον του, στη φοβία του να επικοινωνήσει, να βοηθήσει και, χωρίς τύψεις, να πληγώνει ανθρώπους δικούς του, γιατί αρνείται να προσφέρει ένα κομμάτι της ψυχής του.

Ανθρωπισμός, πέραν των άλλων, σημαίνει ελευθερία και δικαίωμα και πώς εγώ ως Κύπρια πολίτης να μην πληγώνομαι, όταν δεν έχω το δικαίωμα να επισκεφθώ τον τόπο που γεννήθηκε ο πατέρας μου; Και για να μπορέσω να το πετύχω αυτό, πρέπει να αποδεχθώ την ύπαρξη του ψευδοκράτους, που ουσιαστικά με αναγκάζει να συνθηκολογήσω. Υπάρχει κάποιος που μου επιβάλλει να υπογράψω ένα χαρτί για αναγνώριση του ψευδοκράτους και να πληρώσω για να πάω να επισκεφθώ τον τόπο που γεννήθηκε ο πατέρας μου και μεγάλωσε εκεί, τη Μόρφη. Και αν δεν υπογράψω και προχωρήσω, μπορεί άνετα να με σκοτώσει εν ψυχρώ αυτός ο ξένος, ο Τούρκος ή όχι, εμένα στη πατρίδα μου και αργότερα να αθωωθεί, όπως έγινε με το Σολωμό και τον Ισαάκ. Υπάρχουν κάποια συρματοπλέγματα που, όταν τα αντικρίζεις, σου έρχεται να ορμήξεις και ό,τι γίνει, γιατί η ψυχή σου και τα μάτια σου δεν ανέχονται τέτοιο θέαμα. Και θυμώνω και εγώ και ένας ξένος τουρίστας ίσως, γιατί λένε πως υπάρχουν ανθρώπινα δικαιώματα. Σαν κακόγουστο αστείο ακούγεται.

Στην Κύπρο, όπως καταλάβατε, αποτελούμε εξαίρεση στον κανόνα, όπως και πολλοί άλλοι, γιατί εμείς δεν είμαστε Αμερική. Τα περισσότερα από τα δικαιώματα καταπατούνται ασύστολα. Απόδειξη είναι μια πράσινη

γραμμή και ένα καθεστώς, που τώρα απαιτεί την διακοπή των συνομιλιών για να γιορτάσει ο κ. Ντενκτάς την εισβολή του στο νησί, το χάος που προκάλεσε και, ίσως, να κάνει και μνημόσυνα σε όλους τους νέους και γέρους που σκοτώθηκαν αγωνιζόμενοι για τη διατήρηση της ελευθερίας τους. Πού είναι εδώ η παρέμβαση των μεγάλων δυνάμεων και ποια η αντιμετώπισή τους προς τους Τούρκους; Ποια η παρηγοριά των χιλίων εξακοσίων δεκαεννιά μητέρων που περιμένουν να μάθουν, μέχρι σήμερα, την τύχη των αγνοουμένων παιδιών τους; Και ποια η παρηγοριά των προσφύγων που λαχταρούν να γυρίσουν πίσω στα πάτρια εδάφη τους;

Με λύπη, επίσης, θα ήθελα να αναφέρω πως, δυστυχώς, κανένας μέχρι τώρα, κυρίως οι Κύπριοι Έφηβοι Βουλευτές εδώ, δεν έχουν αγγίξει το κυπριακό πρόβλημα. Και αυτό είναι που με φοβίζει, η λήθη και η συνήθεια.

Όταν δεν ξεχνάμε ότι πάνω από όλα είμαστε άνθρωποι, μπορούμε να βελτιώσουμε πολλές καταστάσεις. Πώς μπορούμε να το πετύχουμε αυτό; Με την ενίσχυση των φιλανθρωπικών οργανώσεων και των Ηνωμένων Εθνών. Να μην ξεχνάμε και να μην σταματάμε να προσπαθούμε. Να διατηρούμε τα ανθρώπινα δικαιώματα. Να μάθουν οι άνθρωποι να εκτιμούν τα αγαθά που τους προσφέρονται, χωρίς απληστίες και υπερκαταναλωτισμούς. Να υπάρχει εγρήγορση των πνευματικών ανθρώπων και διατήρηση και καλλιέργεια των πνευματικών και ηθικών αξιών με συνεργασία και αλληλοβοήθεια. Μόνο ανθρωπισμός θα βοηθήσει τους ναρκομανείς, όσους έχουν προβλήματα, τους αδικημένους.

Κλείνοντας, πιστεύω ότι ο ανθρωπισμός θα οδηγήσει στην ευφορία ολόκληρης της ανθρωπότητας και θα ενδυναμώσει τον κόσμο. Η προσωπική ανέλιξη του ανθρώπου, σε συνδυασμό με τον ανθρωπισμό, θα οδηγήσει στην πρόοδο. Το μέλλον και η ποιότητα μας ανήκει, φίλοι Έφηβοι Βουλευτές. Ας μη γίνουμε ποτέ από εκείνους που μόνο υποσχέσεις ξέρουν να δίνουν και να μην της τηρούν. Ας φτιάξουμε ένα ανθρώπινο μέλλον για τα παιδιά μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Τζωρτζία Πάρπα.

ΤΖΩΡΤΖΙΑ ΠΑΡΠΑ (Δακωσία-Κύπρος): Κατάγομαι και εγώ από την κατεχόμενη Κύπρο και θα ήθελα να συμπληρώσω κάτι σ' αυτά που είπε η συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής. Θα ήθελα να θίξω και εγώ το Κυπριακό πρόβλημα και να τονίσω το θέμα της επαναπροσέγγισης που, όπως ξέρουμε όλοι, τον τελευταίο καιρό συζητιέται πολύ στην Κύπρο.

Θα ήθελα να πω ότι οι διαφορές μας με τους Τούρκους είναι τεράστιες και μακροχρόνιες. Αν, λοιπόν, οι νεότερες γενιές καταφέρουν να ξεπεράσουν τις ηθικές και εθνικές διαφορές που μας χωρίζουν, γιατί εμείς δεν μπορούμε να ξεχάσουμε, αφού η γενιά μας έχει ζήσει την καταστροφή

και οι γονείς μας έχουν ζήσει την κατοχή του Αττίλα και έχουν καταφέρει να υπερβούν αυτά τα προβλήματα, πιστεύω πως δε θα μπορούν να ξεπεράσουν τα οικονομικά προβλήματα που μας χωρίζουν. Όπως ξέρουμε όλοι, η Κύπρος, όπως και η Ελλάδα, είναι οικονομικά πιο ανεπτυγμένες και έχουν υψηλότερο βιοτικό επίπεδο από την Τουρκία. Πιστεύω ότι, αν γίνει η επαναπροσέγγιση αυτή, θα βλέπουμε τους Τουρκοκύπριους σαν υποδεεστέρους μας και αυτό θα είναι ένα δείγμα ρατσισμού.

Όπως καταλαβαίνετε, η ιδέα της επαναπροσέγγισης είναι μια ουτοπία. Πιστεύω ότι οι προτάσεις που γίνονται για επαναπροσέγγιση δεν είναι τόσο εύκολες, όσο απλές και αν φαίνονται.

Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ιωάννης-Αλέξανδρος Τζάνος.

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΖΑΝΟΣ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα να προσθέσω απλά ότι θα ήταν προτιμότερο, αντί να τα βάζουμε με το πόνι, να τα βάζουμε με το χέρι που το κινεί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Πούπαλου Βασιλεία.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΠΟΥΠΑΛΟΥ (Β' Αθήνας): Ονομάζομαι Πούπαλου Βασιλεία και φοιτώ στο Α' Ενιαίο Λύκειο Ιλίου. Στην έκθεσή μου πρόκειται να αναφερθώ σε ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα της εποχής μας που στιγματίζει εδώ και δυο περίπου δεκαετίες την ανθρωπότητα και κυρίως τα νιάτα και έχει μπει πλέον για καλά στη ζωή μας. Πρόκειται για το λευκό θάνατο που παίρνει τεράστιες διαστάσεις και μαστίζει την κοινωνία μας.

Φέτος, υποδεχθήκαμε το 2000 με την ελπίδα ότι κάτι θα αλλάξει, κάτι θα τεινει προς το καλύτερο, κάτι θα μας κάνει να ξυπνήσουμε από το λήθαργό μας, ώστε να αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα. Η ζωή, όμως, εξακολουθεί να έχει το ίδιο σκληρό περιεχόμενο και να τοποθετεί άλλους στα πρώτα σκαλιά της πυραμίδας της ζωής, τα στέρεα, τα γερά, τα σίγουρα για παροχή ευτυχίας και άλλους στα πιο χαμηλά, τα αβέβαια, τα μοναχικά, που γίνονται φορείς δυστυχίας και μιζέριας.

Σ' αυτά τα σκαλοπάτια τοποθετούνται και οι ναρκομανείς, αυτοί που παίζουν με το θάνατο θεωρώντας τον πιο οικείο από την κοινωνία μας. Η τελευταία είναι, άλλωστε, που τους ώθησε προς τα εκεί. Και όταν λέω κοινωνία, δεν εννοώ τίποτε άλλο από εμάς τους ίδιους, αφού εμείς κάνουμε πάντα το πρώτο βήμα, αφού εμείς είμαστε υπαίτιοι για το ρατσισμό που ξεσπάει εναντίον τους και είναι η ρίζα του κακού.

Δεν φταίνε, όμως, εκείνοι. Φταίει το περιβάλλον. Αυτό το περιβάλλον που τους καταπιέζει,

που τους προσδίδει άγχος και τους ωθεί σε αβεβαιότητα για το σύγχρονο τρόπο ζωής, σε αγανάκτηση και απογοήτευση. Αυτοί οι λόγοι τους οδηγούν στη λευκή μαστίγια που μας απειλεί όλους και αυτή, με τη σειρά της, τους εγκλωβίζει και θέτει φύλακά τους τη μοναξιά, την κοινωνική απομόνωση και την κοινωνική μιζέρια.

Βέβαια, στη διάδοσή τους παίρνουν μέρος και άλλοι παράγοντες: ο μιμητισμός, η περιέργεια, η έλλειψη ενημέρωσης, το χάσμα των γενεών και, φυσικά, οι έμποροι των ναρκωτικών, που στο όνομα του πλούτου καταπατούν κάθε ηθικό φραγμό.

Τα ναρκωτικά, λοιπόν, είναι με άλλα λόγια άρνηση της ίδιας της πραγματικότητας, καθώς και τρόπος διαμαρτυρίας και προτίμησης ενός ψεύτικου και ουτοπικού κόσμου, φτιαγμένου απ' αυτούς γι' αυτούς. Αυτή, λοιπόν, η κοινωνική πληγή αφορά όλους μας και είναι μια ευθύνη συνολική, που απαιτεί συνεργασία για την αντιμετώπισή της. Η οικογένεια, η παιδεία, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μπορούν να βοηθήσουν, μπορούν να επέμβουν και να περιορίσουν το φαινόμενο.

Εγώ, δεν θεωρώ ότι μπορώ να ασχοληθώ με τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις της Πολιτείας από τη μια πλευρά, γιατί προς το παρόν, ο ρόλος μου είναι διαφορετικός στην κοινωνία και από την άλλη πλευρά, γιατί δεν θεωρώ μια τέτοια συμβολή άμεση και δραστηκή.

Θα πρέπει, λοιπόν, να αρχίσει ο καθένας ξεχωριστά το δικό του αγώνα, έναν αγώνα που μπορεί να αποδειχθεί νικηφόρος, αν δηλώσουμε από τώρα συμμετοχή. Έναν αγώνα κατά της αυταπάτης των ναρκωτικών που αποκτά όλο και περισσότερους οπαδούς. Πρώτο μας βήμα θα πρέπει να είναι η εξάλειψη του ρατσισμού και όχι απλά η κάλυψή του, γνωρίζοντας βέβαια ότι όλοι είμαστε ίσοι, με ίδια δικαιώματα απέναντι στη ζωή, αφού εκείνοι είναι σαν και μας και εμείς είμαστε σαν αυτούς, άνθρωποι με ιδιαιτερότητες και διαφορές μεταξύ μας, μα όλοι ίσοι.

Ας επιδιώξουμε, λοιπόν, άρση των προκαταλήψεων. Ας αλλάξουμε τον κόσμο μας κάνοντας καλύτερους τους διαχειριστές του, εμάς. Το ξέρω ότι χρειάζεται χρόνος και υπομονή, μα δεν πρέπει με τίποτα να γίνουμε συνένοχοι στο θάνατο των συνανθρώπων μας. Δεν πρέπει με τίποτα να αφήσουμε τον δρόμο αυτής της αυτοκαταστροφής να μεγαλώνει, να διευρύνεται και να μετατρέπει τους νέους σε ζωντανούς νεκρούς. Όχι, λοιπόν, στην απάθεια, όχι στον εγωκεντρισμό, όχι στην περιθωριοποίηση, όχι στην απαισιοδοξία που δεν ταιριάζει ούτε σε εκείνους μα ούτε και σε μας. Ας γίνουμε γνήσιοι άνθρωποι προωθώντας το διάλογο, το σεβασμό, τη γνώση. Ακόμη την αγάπη, τη σιγουριά και την εμπιστοσύνη για τον εαυτό τους, τη δυνατότητα ελεύθερης φαντασίας, σωστής αγωγής, ιδεών και ιδεολογιών, στόχων και οραμάτων. Ας τους αντιμετωπίσουμε σαν συνανθρώ-

πους μας και όχι σαν απειλή, σαν ξεχωριστές προσωπικότητες που δεν θεωρούν τα ναρκωτικά καλύτερα από τα ιδανικά, μα που δεν βρίσκουν τα δεύτερα. Είναι κοινωνικά όντα, τα οποία δεν μπορούμε και δεν έχουμε το δικαίωμα να τα βάλουμε στο περιθώριο. Αξίζει να τους δώσουμε τη δυνατότητα να γίνουν ευτυχημένοι, γιατί το χαμόγελό τους αξίζει, ίσως περισσότερο από το δικό μας, αφού το έχουν μεγαλύτερη ανάγκη και αφού αυτό θα γεννήσει την ελπίδα για μια πιο όμορφη ζωή.

Η πραγματικότητα απεικονίζει πιο λαμπερό τον ήλιο απ' ότι η ουτοπία. Ας δούμε, λοιπόν, αυτόν τον ήλιο, ας ζεσταθούμε με τις ακτίνες του και ύστερα, όλοι μαζί ας αναστηλώσουμε την εποχή μας. Ας την εξοπλίσουμε με ιδανικά, ας την οδηγήσουμε στην πρόοδο, ας της χαρίσουμε ελευθερία. Εμείς μπορούμε να κουράσουμε τον άρρωστο κόσμο μας με φαντασία, όχι μόνο στην εξουσία, αλλά και στην ανέγερση του.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Διαμαντίδου Δήμητρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ (Νομός Σερρών): Ονομάζομαι Διαμαντίδου Δήμητρα και είμαι από τις Σέρρες. Θα ήθελα να πω ότι προχθές διάβασα ένα βιβλίο σχετικά με τα ναρκωτικά μέσα στο οποίο υπήρχε ένα πολύ συγκινητικό απόφθεγμα του Μενέλαου Λουντέμη: "Υπάρχει κάτι πολύ χειρότερο από το θάνατο. Ο αβάσταχτος πόνος που οδηγεί σε αυτόν".

Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Δαραή Ναταλία.

ΝΑΤΑΛΙΑ ΔΑΡΑΗ (Σουδάν): Αφού μιλάμε για το ρατσισμό και είδα ότι πολλοί συνάδελφοι προβληματίστηκαν γύρω από το θέμα αυτό, θα ήθελα να αναφερθώ στο φυλετικό ρατσισμό και μέσα από την τριχρόνη εμπειρία που έχω από τη διαμονή μου στο Σουδάν, θα ήθελα να δώσω μια ώθηση για προβληματισμό.

Έχει φθάσει σε τέτοιο σημείο ο ρατσισμός, ώστε άτομα που κατοικούν στο Σουδάν, φίλοι μας, λόγω του χρώματός τους έχουν πιστέψει ότι είναι κατώτεροι. Θεωρούν αυτονόητο το γεγονός ότι τους θεωρούν κατώτερους. Κάθε φορά που εκφράζουν μια τέτοια αντίληψη, με τη στάση μας προσπαθούμε να τους δείξουμε πως δεν είναι έτσι τα πράγματα. Αν όμως δεν εκφράσουν την ανασφάλειά τους, είτε μας αντιμετωπίζουν με θαυμασμό -πράγμα που δεν μας ταιριάζει, αφού πολλές φορές ταιριάζει περισσότερο σ' αυτούς- είτε με ειρωνεία, γιατί είμαστε γι' αυτούς λευκοί που ερχόμαστε από μια πιο ανεπτυγμένη χώρα.

Έχουν συνηθίσει να ζουν κάτω από ζυγό και να αποδέχονται ότι είναι κατώτεροι χωρίς καμία αντίδραση.

Πιστεύουν ότι γι' αυτό φταίμε εμείς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Στέργιος Φραγκάκης.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ (Νομός Ιωαννίνων): Θα ήθελα να προσθέσω σε όσα είπε η συνάδελφος, που είπε ότι οι ναρκομανείς παίζουν με τον θάνατο, ότι δυστυχώς οι ναρκομανείς δεν παίζουν. Για προσωπικούς λόγους, ανύπαρκτους αν θέλετε, καταλήγουν στα ναρκωτικά. Αυτή είναι η επιλογή τους. Δεν είναι, όμως, επιλογή τους να απεξαρτοποιηθούν. Πρέπει να τους βοηθήσουμε και εμείς και να καταλάβουμε ότι αποτελούν τα πιο ευαίσθητα σημεία της κοινωνίας μας και είναι από τους πιο καλούς και φιλήσυχους ανθρώπους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χατζηνευστρατίου Ευθαλία.

ΕΥΘΑΛΙΑ ΧΑΤΖΗΝΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ (Νομός Ξάνθης): Θα ήθελα να γυρίσω στο ζήτημα που έθιξαν πριν οι τρεις φίλες μας, γιατί νιώθω την ανάγκη να εκδηλώσω τη συμπαραστάσή μου, αφού τις είδα απογοητευμένες. Θέλω να τις διαβεβαιώσω ότι στον αγώνα τους δεν είναι μόνες. Ξέρω ότι τα λόγια μου δεν τις ανακουφίζουν καθόλου, αλλά εύχομαι να μπορέσω να τις βοηθήσω και με τις πράξεις μου στον αγώνα τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βαγενά Βασιλική.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΒΑΓΕΝΑ (Νομός Λαρίσης): Θέλω να απαντήσω σε κάτι που είπε κάποιος συνάδελφος χθες. Είπε ότι αν ένας ναρκομανής ζητήσει απεγνωσμένα να του δώσουμε ναρκωτικά, πρέπει να του τα δώσουμε. Είμαι τελείως αρνητική πάνω σ' αυτό. Συμπεραίνω ότι ο συνάδελφος είναι αρκετά ευάλωτος για να αρνηθεί κάτι τέτοιο. Όμως, θα πρέπει να καταλάβει ότι τότε είναι η στιγμή που πρέπει να βοηθήσουμε τους ναρκομανείς, να βγάλουμε μια δυνατή φωνή για να τους βγάλουμε από το λήθαργο μέσα στον οποίο βρίσκονται. Τότε, τα λόγια μας για βοήθεια προς τους ναρκομανείς θα γίνουν πράξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Παρμάκη Ζωή.

ΖΩΗ ΠΑΡΜΑΚΗ (Νομός Λαρίσης): Θα ήθελα να κάνω μία πρόταση για την επίλυση του προβλήματος των ναρκωτικών. Να θεσπισθούν αυστηρότατες ποινές για τους διακινητές των ναρκωτικών και να δημεύονται οι περιουσίες τους. Μιλάμε για τους εμπόρους και όχι για τους χρήστες, γιατί οι έμποροι έρχονται σε μας και προσπαθούν να μας ρίξουν σ' αυτό τον εφιάλτη από τον οποίο πολλοί δεν ξυπνούν ποτέ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σταμαδιάνου Μαριάνθη.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΣΤΑΜΑΔΙΑΝΟΥ (Νομός Λακωνίας): Θα ήθελα να αναφερθώ στο ρατσισμό και να πω ότι δεν υπάρ-

χει απόλυτος ρατσισμός ανάμεσα σε αλλοεθνείς, σε αλλόθρησκους. Ο ρατσισμός πλέον έχει γίνει βίωμα. Είναι πλέον μέρος της ζωής μας, διότι δεν ξεχωρίζουμε μόνο τους έγχρωμους ή τους αλλόθρησκους, αλλά ξεχωρίζουμε και τους μαθητές σε καλούς ή μέτριους, σε ψηλούς ή κοντούς, σε αδύνατους ή παχείς. Δηλαδή, οι διακρίσεις που κάνουμε δεν αφορούν μόνο τους αλλόθρησκους ή τους αλλοεθνείς, αλλά αφορούν και άλλες ιδιότητες. Τα παιδιά έχουν συνηθίσει να κάνουν αυτές τις ανεπαισθητες, πλην, όμως, υπαρκτές διακρίσεις. Αυτό υπάρχει και στην πρωτεύουσα. Πολλά παιδιά από την πρωτεύουσα διακρίνουν τους Αθηναίους από τους επαρχιώτες. Με όλα αυτά, θέλω να πω ότι οι διακρίσεις εκτείνονται σε πολλά θέματα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βαλμπόνα Ντούμη.

ΒΑΛΜΠΟΝΑ ΝΤΟΥΜΗ (Υπόλογο Αττικής): Είτε η συνάδελφος ότι υπάρχει και ρατσισμός στο σχολείο για το ποιος είναι καλύτερος μαθητής ή ποιος είναι χειρότερος. Δεν είναι αυτό το μεγαλύτερο πρόβλημα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι διακρίσεις σε βάρος των ξένων. Πρώτα πρέπει να μειωθούν οι διακρίσεις σε βάρος των ξένων ή σε βάρος φτωχών ατόμων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης αποχωρεί χειροκροτούμενος)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γαζής Ελευθέριος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΑΖΗΣ (Β' Αθήνας): Θέλω να τονίσω ότι οι άνθρωποι, οι οποίοι εξαρτώνται από τα ναρκωτικά είναι αδύνατον να έρθουν μόνοι τους στο δρόμο της αρετής, διότι είναι αδύνατες προσωπικότητες, εφ' όσον έχουν υποκύψει ήδη σ' αυτό το μεγάλο έγκλημα που πραγματοποιείται μέρα με τη μέρα. Πρέπει λοιπόν εμείς, όχι μόνον εμείς ομαδικά με κάποια προγράμματα να τους βοηθήσουμε, αλλά να θεσπίσουμε και νόμους, ώστε να μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να ανακαλύψουν το φως της αλήθειας, της δικαιοσύνης, της αγάπης μέσα από την εκκλησία με το θείο λόγο, για να μπορέσουν να βιώσουν το θείο χάρισμα, τη ζωή τους, σαν πραγματικό δώρο του Αγίου Πνεύματος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Λιλάκου Ειρήνη.

ΕΙΡΗΝΗ ΛΙΛΑΚΟΥ (Β' Αθήνας): Θέλω να αναφερθώ στο θέμα των ναρκωτικών και ειδικότερα στην αποποινικοποίησή τους. Χθες, ένας συνάδελφος Βουλευτής μίλησε για ελεύθερη παροχή των ναρκωτικών από τα νοσοκομεία. Πιστεύω ότι αν γίνει αυτό, θα είναι ένα μεγάλο λάθος. Αν θέλουμε να καταπολεμήσουμε τα ναρκωτικά, πρέπει να χτυπήσουμε το πρόβλημα στη ρίζα του. Η ελεύθερη παροχή ναρκωτικών δεν είναι παυσίπονο για τους ναρκομανείς, αλλά η συμφωνία που υπογράφουν με τον θάνατό τους. Αν θέλουμε να καταπολεμήσουμε το πρόβλημα, θα πρέπει να πάρουμε δραστικά μέτρα,

για να βοηθήσουμε αυτούς τους ανθρώπους να ξεφύγουν από τον κόσμο των ναρκωτικών και όχι να τους αφήνουμε στη μοίρα τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αναστασία Τσιμπόλη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΠΟΛΗ (Νομός Λαρίσης): Μένω μόνιμα σε ένα παραθαλάσσιο χωριό του Νομού Λάρισας στον Αγιόκαμπο.

Η Επιτροπή μας έχει πολλά ενδιαφέροντα θέματα, ωστόσο εγώ θέλω να αναφερθώ σε κάποια θέματα που, ίσως, δεν έχουν ακουστεί αρκετά ακόμα. Παίρνω ως παράδειγμα το χωριό μου για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Κάποια από αυτά σχετίζονται με τις μεταφορές, με το οδικό δίκτυο και με τα τροχαία ατυχήματα, καθώς και με την υγεία. Οι δρόμοι είναι άθλιοι. Οι περισσότεροι είναι χωματόδρομοι, αλλά ακόμα και οι ασφαλτοστρωμένοι είναι γεμάτοι λακκούβες και κακοτεχνίες. Από έβρυνση, άρχισε η ανακατασκευή του δρόμου που ενώνει το χωριό μου με την Αγιά, την κοντινή κομόπολη και τη Λάρισα, ένας δρόμος που φτιάχτηκε βιαστικά, γεμάτος με απαράδεκτες στροφές, χωρίς προστατευτικές μπάρες, που θα μπορούσε κάλλιστα να ήταν πιο ευθύς, όπως προσπαθούν να τον φτιάξουν τώρα.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα, ιδιαίτερα για τους μαθητές της περιοχής, είναι η έλλειψη συχνής συγκοινωνίας κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Το Γυμνάσιο και το Λύκειο βρίσκονται στην Αγιά και για να πας εκεί, πρέπει να σηκωθείς γύρω στις 6.30' το πρωί, σαν να χτυπάς κάρτα σε εργοστάσιο, για να προλάβεις το μοναδικό λεωφορείο που περνά στις 7.00'. Και σαν να μην έφθανε μόνο αυτό, το λεωφορείο περνάει και από άλλα τρία χωριά για να φθάσει στην Αγιά μετά από μιά ώρα ταλαιπωρίας για τους επιβάτες. Αυτό είναι το πρωινό δρομολόγιο. Το δεύτερο και τελευταίο είναι το μεσημέρι. Φεύγει από την Αγιά στις 2.15' και φθάνει στον Αγιόκαμπο στις 3.15'. Έτσι, μία διαδρομή που για ένα αυτοκίνητο είναι ένα τέταρτο, το λεωφορείο καταλήγει να την κάνει σε μία ώρα.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι το λεωφορείο δεν φθάνει μέχρι το τέλος του χωριού, ούτε καν μέχρι τη μέση. Καταλαβαίνετε πόσο δύσκολο είναι αυτό για έναν ηλικιωμένο άνθρωπο ή για κάποιον που έχει να μεταφέρει πολλές βαλίτσες. Έχει γίνει σχετική αίτηση με υπογραφές πολλών κατοίκων της επιτροπής, αλλά δυστυχώς κανείς δεν της έδωσε τη σχετική σημασία.

Εξίσου σημαντικό είναι και το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στο θέμα της υγείας. Συγκεκριμένα, αναφέρομαι στην έλλειψη αγροτικού γιατρού ή την υποτυπώδη ύπαρξή του το καλοκαίρι μια φορά την εβδομάδα, λες και οι άνθρωποι είναι ρομποτάκια που θα τα προγραμματίσεις και θα αρρωστήσουν ή θα πάθουν κάποιο ατύχημα σε μία συγκεκριμένη μέρα.

Πολλά δυστυχήματα έχουν συμβεί κατά καιρούς και αρκετοί ήταν εκείνοι που βρέθηκαν σε απόγνωση. Ούτε ένα φαρμακείο δεν υπάρχει για να καλύψει τις στοιχειώδεις ανάγκες, έτσι ώστε να προσφερθούν οι πρώτες βοήθειες σε τέτοιες περιπτώσεις.

Η Αγιά απέχει δέκα οκτώ χιλιόμετρα και έχει μόνο ένα ασθενοφόρο που δεν μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες που παρουσιάζονται. Για παράδειγμα, πέρυσι υπήρξε περιστατικό που χρειάστηκε ασθενοφόρο και το μοναδικό που υπήρχε βρισκόταν αλλού εκείνη την ώρα. Δεν υπάρχει τίποτα πιο οδυνηρό για έναν άνθρωπο από το να βλέπει από τη μία μεριά κάποιον δικό του να υποφέρει και από την άλλη να ακούει τον τηλεφωνητή κάποιου νοσοκομείου να του λέει να περιμένει.

Όσον αφορά τα τροχαία ατυχήματα, ευτυχώς δεν κερδίζουμε την πρωτιά, αλλά δεν είναι και το πίο σπάνιο φαινόμενο. Αιτία των ατυχημάτων είναι η ταχύτητα με την οποία τρέχουν και προσπερνούν οδηγώντας στον παραλιακό δρόμο, παρ' όλη την κίνηση. Αιτία της ταχύτητας που αναπτύσσουν είναι αφ' ενός, η έλλειψη σηματοδοτών και αφ' ετέρου, η έλλειψη τροχονόμων που πρέπει να ρυθμίζουν την κυκλοφορία και πρέπει να βάζουν τους οδηγούς σε τάξη, όταν παραβιάζουν κάποια όρια.

Τέτοια προβλήματα, αλλά και πολλά άλλα, αντιμετωπίζουν οι έφηβοι και εγκαταλείπουν την επαρχία. Κάποτε, όμως, πρέπει να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Ας σκεφθούμε όλοι πόσο πιο ωραία θα ήταν η ζωή μας, αν όλα τα μέρη της Ελλάδος πρόσφεραν στους κατοίκους τους ό,τι ακριβώς επιθυμούσαν. Να μην ήταν όλοι συγκεντρωμένοι στις πόλεις, που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία χάους. Τα χωριά δεν θα ήταν ερημωμένα, επειδή οι νέοι φοβούμενοι την ανεργία πηγαίνουν στις πόλεις, προσδοκώντας ένα καλύτερο αύριο. Οι νέοι που άφησαν τα χωριά τους, δεν θα κατέληγαν στην απελπισία, όταν ανακάλυπταν ότι το μέλλον τους δεν είναι και τόσο ρόδινο λόγω του κορεσμού πολλών επαγγελματιών στις πόλεις, άρα και της έλλειψης θέσεων εργασίας.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, το θέμα της ανεργίας, είτε στην πόλη είτε στο χωριό, μπορεί εύκολα να πάρει και άλλες προεκτάσεις. Πολλοί νέοι, όταν δεν έχουν δουλειά, παθαίνουν μελαγχολία και έτσι, σιγά σιγά, καταλήγουν να έχουν μεγαλύτερα ψυχολογικά προβλήματα. Συνήθως απομονώνονται από τους φίλους τους, νιώθουν άχρηστοι και, στις χειρότερες περιπτώσεις, μπορούν να ψάξουν να βρουν διέξοδο σε λάθος κατεύθυνση, όπως αυτή του αλκοόλ ή των ναρκωτικών.

Σίγουρα, όλα τα προβλήματα δε λύνονται από τη μία μέρα στην άλλη. Όμως, πραγματικά, υπάρχουν και προβλήματα, όπως αυτά που προανέφερα που έχουν λύσεις απλές και καθημερινές, όχι ουτοπικές. Το μόνο που θέλουμε είναι έργα και όχι λόγια. Αν δε θέλουμε να

βλέπουμε τα νιάτα να καταστρέφονται, πρέπει όλοι μαζί να προσπαθήσουμε για ένα καλύτερο αύριο.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Παπαϊγνατίου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας): Θα ήθελα να αναπτύξω το ίδιο θέμα με την προηγούμενη Έφηβο Βουλευτή, όσον αφορά, όμως, τώρα το Δήμο μου, του Νευροκοπίου. Τα πιο απομακρυσμένα χωριά του Νευροκοπίου βρίσκονται τουλάχιστον 15 με 25 χιλιόμετρα μακρύτερα από το Λεκανοπέδιο Νευροκοπίου. Σκεφθείτε ότι το χειμώνα με μείον 20 βαθμούς που υπάρχει στο Λεκανοπέδιο, τα παιδιά που ξυπνούν στις 6.00' η ώρα περιμένουν το λεωφορείο -δεν τους περιμένει- για να φύγουν. Φανταστείτε πόσο εύκολα αρροσταίνουν αυτά τα παιδιά.

Επίσης, όσον αφορά στο ασθενοφόρο που είχαν τα παιδιά, με βάση το πρόγραμμα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ είμαστε ο μεγαλύτερος Δήμος της Ελλάδας σε έκταση. Περίπου δεκαεννέα χωριά υπάγονται στο Δήμο Νευροκοπίου και μας καλύπτουν μόνο δύο ασθενοφόρα. Δεν μας επαρκούν.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βικτωρία Κατραβά.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α' Αθήνας): Ήθελα να πω ότι η βασικότερη αιτία των ατυχημάτων που συμβαίνουν είναι το γεγονός ότι πολλοί, για να πάρουν το δίπλωμά τους -έχω προσωπική εμπειρία από αυτό- πληρώνουν τους εξεταστές και βγαίνουν αύριο μεθαύριο στο δρόμο καινού -υποτίθεται- να οδηγήσουν, παίρνοντας στο λαίμα τους ανθρώπινες ζωές.

Ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας): Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Κατ' εξαίρεση, λόγω Νευροκοπίου, αφού βγάζετε και νόστιμη πατάτα, αν δεν κάνω λάθος!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΪΓΝΑΤΙΟΥ (Νομός Δράμας): Κάθε καλοκαίρι δουλεύω μαζί με τον πατέρα μου, που είναι οικοδόμος. Πέρυσι το καλοκαίρι, που δούλευα στη Δράμα κοντά στην πλατεία, έβλεπα ότι οι δάσκαλοι οδήγησαν δεν φορούσαν τη ζώνη, όταν έκαναν μάθημα, ενώ αυτοί που μάθαιναν να οδηγούν την φορούσαν. Η παροιμία λέει "με όποιον δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θα μάθεις". Μετά, αυτοί οι άνθρωποι, πώς θα φορέσουν τη ζώνη, αφού δεν τη φορούν οι δάσκαλοί τους;

Στο σημείο αυτό προσέρχεται ο κ. Αντώνης Σαμαράκης, Πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος "Βουλή των Εφήβων", για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Γεροδήμου.

ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ(Νομός Πιερίας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητέ κύριε Σαμαράκη, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, κυρίες και κύριοι, λέγομαι Γεροδήμου Μαρία έρχομαι από τον νομό Πιερίας και, συγκεκριμένα, κατάγομαι από την Κατερίνη και φοιτώ στο Γ΄ Ενιαίο Λύκειο της πόλης μου.

Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενη σήμερα που ξαναβλέπω τα φιλόξενα έδρανα της Βουλής των Ελλήνων να με υποδέχονται για δεύτερη φορά και που για δεύτερη φορά ανήκω στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι μια από τις πιο σημαντικές επιτροπές, αφού ασχολείται με θέματα κοινού ενδιαφέροντος που απασχολούν κάθε άνθρωπο και έχει ως θέμα της προβλήματα της διπλανής πόρτας.

Το θέμα με το οποίο έχω ασχοληθεί είναι ο ρατσισμός. Έχει συζητηθεί ξανά και στην προηγούμενη συνεδρίαση. Μάλιστα, υπήρξαν και πολλές αντιδράσεις και χαίρομαι γι' αυτό. Αυτό, όμως, που έχω καταλάβει είναι ότι δεν έχουμε μπει στην ουσία του προβλήματος. Έχουμε όλοι αναφερθεί σε κάποιες λύσεις, σε κάποια αποτελέσματα, χωρίς όμως να έχουμε αναφερθεί στην ουσία του ρατσισμού. Σε αυτό θέλω να αναφερθώ εγώ.

Αλήθεια, έχει νόημα να ασχολούμαστε με τις εκφάνσεις του κοινωνικού ή πολιτικού ρατσισμού σε μια εποχή που τόσα άλλα προβλήματα έχουν συσσωρευθεί στην πλάτη μας; Έχει, διότι ο κοινωνικός ρατσισμός δεν αποτελεί φαινόμενο που αναπτύσσεται και παραμένει απομονωμένο στο δικό του τομέα. Αντίθετα, είναι γνωστό πια ότι η ύπαρξη ρατσιστικής θεώρησης είναι επικίνδυνη για ολόκληρη την κοινωνία. Ας μην βιαστεί κανείς να σκεφθεί ότι δεν τον αφορά η υπόθεση αυτή.

Δεν είναι μόνο το ανθρωπιστικό καθήκον, ούτε αποκλειστικά η ανάγκη υπεράσπισης της δημοκρατίας που υποχρεωτικά μας οδηγούν στην απόφαση να αντισταθούμε σε κάθε εκδήλωση ρατσιστικής συμπεριφοράς. Είναι, επιπλέον, η ανάγκη να καταστήσουμε την κοινωνία μας ικανή για καινοτομίες στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα.

Μια τέτοια κοινωνία χρειάζεται τη διαφορά και τον σεβασμό της διαφοράς. Γιατί άνθρωπος σημαίνει διαφορά: διαφορά στο σώμα, στο μυαλό, στη συμπεριφορά.

Η κοινωνία μας οφείλει να αντισταθεί στη φθορά του ρατσισμού και να διεκδικήσει την αφθαρσία των αξιών της κοινωνικής αλληλεγγύης. Η αντίβίωση στα διαλυτικά φαινόμενα της αποκτήνωσης του ρατσισμού είναι η παιδεία, όπως έλεγε ο αείμνηστος Χατζηδάκης. Αν και μια κοινωνία ίσων είναι από τη φύση της ανέφικτη, μια κοινωνία δίκαιη αποτελεί ένα στόχο εφικτό. Τα σκουριασμένα γρανάζια των αντικοινωνικών συμπλεγμάτων του ρατσισμού πρέπει να τα "αποσκουριάσουμε". Αυτό ζητάμε, αυτό ονειρευόμαστε.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Μαρία Γεροδήμου.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Διαμαντίδου Δήμητρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ (Νομός Σερρών): Επειδή μιλήσαμε εκτενέστατα για το θέμα των ναρκωτικών, θα ήθελα να προτείνω μια λύση. Έχω ακούσει την προσωπική μαρτυρία μιας κοπέλας που ζούσε στην Αυστραλία. Επειδή ξέρουμε ότι η πρόληψη είναι, ίσως, και η μόνη λύση, το να ενημερώνουμε τα παιδιά σωστά για τα ναρκωτικά είναι πάρα πολύ σημαντικό. Μας έλεγε η κοπέλα ότι για ενημέρωση φέρνανε στο σχολείο τους κάποιο χρήστη για να τους μιλήσει ο ίδιος για το πρόβλημα που αντιμετωπίζει και το πού βαδίζει. Απ' ό,τι μας έλεγε η κοπέλα, ο ίδιος μιλούσε αργά, με απλανές βλέμμα, τους έδειξε τα σημάδια από τις ενέσεις και από τότε κανείς από την τάξη τους τουλάχιστον δεν έκανε χρήση ναρκωτικών.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι και εμείς εδώ πέρα θα πρέπει να επισκεπτόμαστε κέντρα αποτοξίνωσης για να ακούμε προσωπικές μαρτυρίες, διότι έτσι μόνο θα καταλάβουμε, ακριβώς, πού βαδίζουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Ροβύθη.

ΜΑΡΙΑ ΡΟΒΥΘΗ (Νομός Ηρακλείου): Θα ήθελα με μεγάλη μου λύπη να εκφράσω μια απαισιοδοξία πάνω στο θέμα των ναρκωτικών και τούτο διότι είχα μια προσωπική εμπειρία. Πριν από δυο χρόνια χάσαμε κάποιον φίλο μας. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς θα καταπολεμηθεί το πρόβλημα των ναρκωτικών, όταν μια καθηγήτριά μας την ώρα που εμείς πονούσαμε, κοντά στη μάνα του παιδιού γύρισε και είπε "Έτσι έστρωσε, έτσι κοιμήθηκε. Εντάξει, τέτοιος που ήταν τα έπαθε".

Δεν μπορώ να καταλάβω, λοιπόν, πώς, όταν βρίσκονται τέτοιοι άνθρωποι στα σχολεία και θέλουν να λέγονται εκπαιδευτικοί, θα καταπολεμηθεί αυτό το πρόβλημα και πώς θα σταματήσουν τόσα μάτια να κλαίνε, όταν, επαναλαμβάνω, υπάρχουν άνθρωποι και μάλιστα εκπαιδευτικοί που σκέφτονται τέτοια απαίσια πράγματα. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Σφυρής Λεωνίδα.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΦΥΡΗΣ (Β΄ Αθήνας): Θα ήθελα μέσα απ' αυτήν την ευκαιρία που μου δίδεται να εκφράσω τη δυσαρέσκειά μου κατά της Πολιτείας, ως προς την ανύπαρκτη ενημέρωση και βοήθεια που προσφέρει το κράτος στους νέους και στους ναρκομανείς σε σχέση με τα ναρκωτικά.

Πολλοί από τους συναδέλφους Έφηβους Βουλευτές που αναφέρθηκαν στην καταπολέμηση των ναρκωτικών, δεν έθιξαν το θέμα της ενημέρωσης, πώς δηλαδή ένας νέος που δεν ξέρει τις συνέπειες και τη δυστυχία που προκαλούν τα ναρκωτικά θα τα απορρίψει από τη ζωή του.

Μέσα από την εμπειρία μου ως μαθητής μέχρι σήμερα, ούτε μια φορά ένας καθηγητής δεν κάθισε να μας μιλήσει για το πρόβλημα αυτό. Θα μου πείτε, δε βλέπουμε τώρα τον πόνο που προκαλούν τα ναρκωτικά; Δεν χρειάζεται, όμως, να βλέπω τον φίλο μας να απομακρύνεται από την παρέα μας, δίνοντας όλα τα χρήματα για να αγοράσει ναρκωτικά, προκειμένου να διαπιστώσω την ύπαρξη του προβλήματος.

Πιστεύω ότι ένα μεγάλο μέρος των χρηστών δε θα είχε κάνει χρήση των ναρκωτικών, εάν υπήρχε σωστή ενημέρωση. Μάλιστα ένα μεγάλο μέρος των συναδέλφων μας δε γνώριζαν ότι υπάρχουν κέντρα απεξάρτησης και αυτό συμβαίνει για δυο λόγους. Πρώτον, γιατί στη χώρα μας υπάρχουν ελάχιστα κέντρα αποτοξίνωσης και δεύτερον, γιατί δεν έχουν ενημερωθεί ποτέ για την ύπαρξη αυτών των κέντρων.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι είναι λυπηρό πραγματικά στη χώρα των ιδανικών και της δημοκρατίας κάποια άτομα που θέλουν να βοηθηθούν να πεθαίνουν αβοήθητα στα παγκάκια κάποιας πλατείας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Γκίνης Θωμάς.

ΘΩΜΑΣ ΓΚΙΝΗΣ (Α΄ Πειραιά): Αγαπητό Προεδρείο, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν έχω ετοιμάσει κάποιο λόγο. Έχω γράψει, όμως, κάποιες σκέψεις για το πώς ονειρεύομαι την κοινωνία στην οποία θα ήθελα να ζήσω. Οι σκέψεις απευθύνονται σε ανθρώπους χωρίς ταμπέλες και ιδιαίτερα στους ανθρώπους που έχουν αυτή τη στιγμή την εξουσία στα χέρια τους.

Γεννιόμαστε, ζούμε, πεθαίνουμε. Τι είμαστε; Άνθρωποι. Αισθανόμαστε, ερωτεύομαστε, αγαπάμε, μισούμε, πληγωνόμαστε και πληγώνουμε, δημιουργούμε, νιώθουμε, πολεμάμε, ονειρευόμαστε. Τι είμαστε; Είμαστε άνθρωποι με πάθη και αδυναμίες που στις φλέβες, όμως, όλων κυλάει το ίδιο αίμα. Είμαστε άνθρωποι τόσο διαφορετικοί και ξεχωριστοί, αλλά και συγχρόνως τόσο όμοιοι. Είμαστε άτομα ισότιμα. Αφού, λοιπόν, είμαστε όλοι άνθρωποι και άρα ίσοι, γιατί μας πετάτε στα σκουπίδια; Γιατί καταστρέφετε τα όνειρά μας; Γιατί κλωτσάτε τις ιδέες μας; Δεν ζητάω απάντηση. Την απάντηση τη γνωρίζουμε όλοι μας. Προτείνουμε ιδέες, λύσεις, τις οποίες ακούτε, δέχεσθε, αλλά δεν τις υλοποιείτε. Γιατί; Δεν περιμένω και πάλι απάντηση.

Θα μου πείτε βέβαια, αφού έχουμε όλες τις απαντήσεις, γιατί δεν λύνουμε τα προβλήματα; Η απάντηση είναι μία. Δεν υπάρχουν οι ανάλογες ερωτήσεις.

Ο άνθρωπος στη σημερινή κοινωνία έχει πάψει να αναρωτιέται, να αναζητεί και απλώς συμβιβάζεται. Διαφορετικά η ίδια η κοινωνία τον απομονώνει και τον περιθωριοποιεί. Υπάρχουν και εξαιρέσεις, άλλοτε μικρές και άλλοτε μεγάλες, στις οποίες βασίστηκε η εξέλιξη της κοινωνίας. Ο Διογένης έψαχνε ανθρώπους. Εγώ προτείνω να αναζητήσουμε ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις θα μας

οδηγήσουν στις απαντήσεις, οι οποίες στη συνέχεια θα μας οδηγήσουν στη γνώση που είναι βασικό θεμέλιο της κοινωνίας. Έτσι οι εξαιρέσεις θα γίνουν κανόνες, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένας νέος τρόπος αντίληψης της ίδιας της κοινωνίας.

Ονειρεύομαι να δω μια Βουλή των Εφήβων που δε θα μιλάμε για τη μαστίγα των ναρκωτικών, γιατί απλώς δεν θα υπάρχει. Δεν θα μιλάμε για το φαινόμενο του ρατσισμού γιατί θα έχει εξαλειφθεί. Δεν θα μιλάμε για την προκατάληψη, γιατί θα υπάρχει γνώση. Δεν θα μιλάμε για τη βία, γιατί θα καταπολεμηθεί η εγκληματικότητα.

Τέλος, ονειρεύομαι και ελπίζω σε μια κοινωνία που όλα τα προηγούμενα δεν θα κατακτώνται, αλλά θα αποτελούν βασικές και αναφαίρετες προϋποθέσεις για τη θεμελίωση μιας σύγχρονης κοινωνίας, στην οποία όλοι θα είναι ίσοι, όχι θεωρητικά, αλλά ουσιαστικά. Μια κοινωνία η οποία δεν θα βάζει ταμπέλες, δεν θα ομαδοποιεί, αλλά θα αντιμετωπίζει διαφορετικά τον κάθε άνθρωπο, μια κοινωνία που θα δίνει ελεύθερο χώρο στον άνθρωπο για δημιουργία.

Κάποιοι θα με πουν ουτοπιστή, ονειροπόλο, ή ακόμα και φαντασμένο. Εγώ θα τους απαντήσω με το κεντρικό σύνθημα της Βουλής των Εφήβων “Φαντασία στην εξουσία”. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τζαμτζής Δημήτριος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ (Νομός Μαγνησίας): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητέ κύριε Σαμαράκη, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα στο οποίο θα αναφερθώ είναι ο ανθρωπισμός.

Ζούμε σε μια εποχή, όπου πολλοί άνθρωποι έχουν χάσει την πυξίδα του πραγματικού τους εαυτού, στρεφόμενοι προς την υπερεργασία, την ευκολία, την έτοιμη σκέψη, όπως μας προσφέρεται απλόχερα. Ζούμε στην κοινωνία όπου το παλιό δεν έχει πεθάνει, αλλά το καινούριο μόλις ετοιμάζεται να γεννηθεί.

Χωρίς να θέλω να συμβάλω σ’ αυτό το κλίμα της νεοκαταστροφολογίας και απαισιοδοξίας που έχει δημιουργηθεί, απλά θα αναφέρω πως ο άνθρωπος είναι ανίκανος να προλάβει το τρένο των εξελίξεων σε πολλούς τομείς ταυτόχρονα με ιδιαίτερο κοινωνικό αντίκτυπο. Γι’ αυτό, εάν δε ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα και αν δεν γίνουμε ενεργοί πολίτες, ο άνθρωπος θα έχει χάσει την προσωπική του ταυτότητα ως ένα βαθμό.

Έχει παραγκωνισθεί η ανθρωπιά. Ο προσωπικός χαρακτήρας πιστεύω πως παίζει ρόλο. Κατά πολλούς, ποιος ο λόγος να είσαι άνθρωπος ανιδιοτελής; Οι φίλοι μας είναι οι μετοχές, ο Σοφοκλής της οδού Σοφοκλέους, ο νεοπλουτισμός, χωρίς το κατάλληλο πνευματικό υπόβαθρο. Έτσι, ο κόσμος κοιτάει να καλοπεράσει, χωρίς να σκέπτεται με ενδελέχεια, χωρίς να κοιτάει στην ψυχή του μόνο τα θετικά

της εξέλιξης, που σημειωτέον κανείς δεν μπορεί και δεν πρέπει να τη σταματήσει.

Ωστόσο, η σκέψη θα βοηθήσει στην υιοθέτηση των καλών στοιχείων μιας εξέλιξης, αλλά πιστεύω ότι είναι δύσκολο να καταπολεμηθεί ο υπέρμετρος υλισμός του παρόντος, λόγω ακριβώς της τωρινής κοινωνικής δομής. Με την αστικοποίηση του πληθυσμού οι άνθρωποι ήρθαν τόσο κοντά, αλλά και τόσο μακριά. Αίτιο είναι η φιλαντία, η ματαιοδοξία, το χρήμα, τα συμφέροντα.

Πιστεύοντας πως δεν θα φανεί ουτοπικό, πρέπει να εκφράσω σε αυτό το σημείο τη μεγάλη συμβολή που πρέπει να έχει η Πολιτεία, αλλά και οι εκκλησιαστικοί παράγοντες.

Πιο συγκεκριμένα, θα ήθελα να προτείνω τη σύσταση διακομματικών επιτροπών, ώστε να αντιπροσωπεύουν τη βούληση ολόκληρου του λαού, που θα κάνουν συστάσεις και έτσι θα τεθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο σε κάθε πρόβλημα. Για παράδειγμα, τα επιτεύγματα της τεχνολογίας που τόσο ραγδαία μεταλλάσσουν τη δομή της κοινωνίας μας. Ένα μαχαίρι, ως γνωστό, έχει διπλή χρήση. Το ίδιο και η εξέλιξη ανάλογα με τη δύναμη και τα συμφέροντα του ανθρώπου που θα τη χρησιμοποιήσει.

Γίνεται, όμως, σαφές πως είναι επιτακτική ανάγκη η στροφή προς τον άνθρωπο, ώστε η εξέλιξη να φωλιάσει μέσα στον πολιτισμό μας μόνο με τα θετικά της, αν είναι δυνατόν, η δε εκκλησία θα πρέπει να παίζει δραστικό ρόλο, όχι με την οπισθοδρόμηση και το συντηρητισμό που παρατηρείται, αλλά με επαναστατικότητα, ώστε να ωφεληθεί η κοινωνία και να συμπορευθεί έτσι με μια εκκλησία που θα ποθεί την εξέλιξη και τον εκσυγχρονισμό, αλλά και που θα έχει αναπτύξει πλήρως το κριτικό της πνεύμα. Όχι επανάσταση της εκκλησίας προς λάθος κατεύθυνση, αλλά επανάσταση προς το συνάνθρωπο και την ουσιαστική σχέση και επιμόρφωση.

Πώς μπορεί άραγε σήμερα να φανεί ο ανθρωπισμός στην εκκλησία; Η πραγματικά αμύθητη περιουσία της εκκλησίας, πιστεύω πως αν κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό αξιοποιείτο κατάλληλα, η κοινωνία μας θα βρισκόταν σε έναν πολύ καλύτερο δρόμο. Το συμφέρον, όμως, έχει εισχωρήσει μέχρι και εκεί.

Καιρός, λοιπόν, να αναρωτηθούμε. Όλα στον κόσμο μας ξεκινούν από την αγάπη. Χωρίς αυτήν δε θα υπήρχε ο συνεκτικός δεσμός μεταξύ των μελών της κοινωνίας, ούτε η οικογένεια ως θεσμός. Ίσως, λοιπόν, η ίδια η κοινωνία, θα πρέπει να συνειδητοποιήσει αυτήν την πρόταση και να την υλοποιήσει. Σαφώς, ύστερα από μακροχρόνιες εσωτερικές διεργασίες.

Πρέπει να ξαναφέρουμε τον άνθρωπο στο επίκεντρο της κοινωνίας και στο κέντρο της ζωής. Ελπίζω, όμως, πως βρισκόμαστε και εμείς εδώ για να βοηθήσουμε αυτήν την προσπάθεια, διότι είναι καιρός να στραφούμε προς το συνάνθρωπο, να σκεφθούμε αβίαστα και ανεπηρέαστα, ξανακάνοντας τις λέξεις με καινούργιο νόημα, με

καινούργιο περιεχόμενο.

Οι ηθικές αρχές και η αγάπη είναι αυτά που θα εκτοπίσουν το χρησιμοθηρικό πνεύμα, που θα μας ευαισθητοποιήσουν, ώστε να ζήσουν πραγματικά κάποτε τα παιδιά της Μαύρης Ηπείρου.

Όλα αυτά τα λόγια δεν είναι απλές προτάσεις, είναι στάσεις ζωής. Είναι το μήνυμα για τη δραστηριοποίηση της αδρανούς και αμήχανης κοινωνίας που βρίσκεται φυλακισμένη μέσα στη μικρή θόνη, στις τηλεκατευθυνόμενες απόψεις και ως μοναδική διέξοδο έχει τον υλισμό και τα τηλεοπτικά “παράθυρα”. Διέξοδο, ως αποτελεί κάποτε και η ουσιαστική ανθρώπινη επικοινωνία.

Εύχομαι να παίξει το εκπαιδευτικό σύστημα σημαντικό ρόλο και η ηγεσία το ρόλο της προς αυτήν την κατεύθυνση. Ουμανισμός σημαίνει πως έχουμε μια κοινωνία που παρέχει τις ίδιες ευκαιρίες σε όλα τα μέλη της, ανεξάρτητα από θρησκευτικά πιστεύω και εμφάνιση, χωρίς διακρίσεις.

Ας γίνει, λοιπόν, το μήνυμα αυτό ο δρόμος που θα στρωθεί για την αλλαγή της κοινωνίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε το Δημήτρη.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κατραβά Βικτώρια και παρακαλώ να ετοιμάζεται η Σειραδάκη Χαρίκλεια.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΚΑΤΡΑΒΑ (Α΄Αθήνας): Αγαπημένε φίλε μας Αντώνη, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, αν και είμαι από την Α΄εκλογική περιφέρεια της Αθήνας, θέλω να πιστεύω ότι αυτά που θα πω εκπροσωπούν όλους τους Έλληνες.

Οποιοσδήποτε ερωτηθεί σχετικά με το ποιο θέμα θεωρεί σπουδαιότερο στη ζωή του ανθρώπου, σίγουρα θα απαντήσει την υγεία. Κατά συνέπεια, πρώτη προτεραιότητα μέριμνας για ένα κράτος οφείλει να αποτελεί η υγειονομική και νοσοκομειακή περίθαλψη.

Αν και η τεχνολογία, όμως, εξελίσσεται ραγδαία, ωστόσο παρουσιάζονται έντονα προβλήματα στη χώρα μας. Κατ’ αρχήν, βασικό πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι τα περισσότερα νοσοκομεία είναι συγκεντρωμένα σε μια περιοχή σχεδόν. Στην Αττική, παραδείγματος χάρη, στη Βασιλίσσης Σοφίας είναι το Ιπποκράτειο, ο Ευαγγελισμός και τόσα άλλα. Αυτό, βέβαια, σημαίνει ότι εάν κάποιος πέσει θύμα ατυχήματος σε κάποια περιοχή μακριά, παρατείνεται καθοριστικά ο χρόνος μεταφοράς του σε αυτά.

Επιπλέον ο ρυθμός εισαγωγής των εφαρμογών της πληροφορικής στα νοσοκομειακά κέντρα είναι εξαιρετικά βραδύς. Η ύπαρξη ανειδίκευτου προσωπικού και η υπερσυγκέντρωση των εμπειρών γιατρών στην Αθήνα είναι δεδομένα. Τα λεγόμενα φακελάκια κατέχουν πρωταρχική θέση, ενώ η τοποθέτηση των ασθενών στα ράντζα είναι πλέον ένα φαι-

νόμενο, με το οποίο όλοι έχουμε εξοικειωθεί.

Γιατί, όμως, αλήθεια να υπάρχει αυτό το είδος κοινωνικού ρατσισμού των ίδιων των κρατικών γιατρών, απέναντι στους πολίτες; Γιατί η μοίρα του ανώνυμου να είναι προκαθορισμένη; Έτσι είναι, όμως. Ας μην αεροβατούμε. Αυτά είναι μόνο μερικά από τα εκατοντάδες προβλήματα που αντιμετωπίζει το ελληνικό νοσοκομειακό σύστημα.

Κινητήριος δύναμη για την πραγμάτωση βασικών στόχων με σκοπό την επίτευξη λύσεων για τη βελτίωση του συστήματος υπάρχει. Ήδη, έχουμε στα χέρια μας τα χρήματα του Τρίτου Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης. Σκοπός είναι να γίνει σωστή απορρόφησή τους.

Οι βασικοί στόχοι που πρέπει να εξυπηρετηθούν είναι η ανάπτυξη δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας σε όλη τη χώρα, καθώς και η αποκέντρωση των νοσοκομείων, να δημιουργηθούν ιατροπαιδαγωγικά κέντρα, φυσικής και κοινωνικής αποκατάστασης των χρονίως πασχόντων, καθώς και κέντρα εκφυλιστικών νοσημάτων, να αναπτυχθούν προγράμματα προεπαγγελματικής και επαγγελματικής αποκατάστασης των ψυχικά ασθενών, να επιδιωχθεί η κατάρτιση των εθελοντών.

Τέλος, πρέπει να γίνουν εγκαταστάσεις ημερήσιας φροντίδας ασθενών ομάδων του πληθυσμού μας κοντά στα νοσοκομειακά κτήρια ή ακόμα και να καταστεί δυνατή η φροντίδα τους από εθελοντές νοσηλευτές στο σπίτι τους.

Κλείνοντας με το θέμα της υγείας, θέλω να εκφράσω το αίσθημα της τρομερής ανασφάλειας που νιώθω μέσα στην ίδια μου τη χώρα, σκεπτόμενη ότι μπορεί και εγώ να αντιμετωπίσω κάποια δυσκολία και να μην έχω άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση, όπως δικαιούμαι. Αυτή, λοιπόν, η έννοια με βασανίζει αφόρητα.

Πέραν του θέματος της υγείας θα ήθελα να θίξω και ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα. Όλοι μιλούμε για την καταπολέμηση της βίας, της εγκληματικότητας, του ρατσισμού. Δεν είναι τυχαίο, όμως, αυτό που παρατηρείται ακόμη και στα εξάχρονα παιδάκια, όταν απομονώνουν κάποιον συμμαθητή τους, λόγω παραδείγματος χάρη, κάποιας μαθησιακής δυσκολίας. Το φαινόμενο αυτό είναι ένα είδος ρατσισμού, μια περίπτωση που και η ηλικία ακόμα μας αφήνει άφωνους.

Αυτό μας κάνει να καταλάβουμε ότι η σημασία των προτύπων -γιατί αυτό είναι θέμα αρρωστημένων προτύπων που έχουν πάρει αυτά τα παιδάκια από την ίδια τους την οικογένεια- είναι τεράστια. Εκεί πρέπει όλοι να εστιάσουμε τον προβληματισμό μας. Θα τεκμηριώσω αμέσως αυτή μου την άποψη.

Με σημείο αναφοράς τη σημερινή κοινωνία, τα πρότυπα που προβάλλονται είναι ζημιογόνα έως καταστρεπτικά. Εάν ερωτηθεί ο σημερινός νέος σχετικά με το επάγγελμα που θέλει να διαλέξει, σίγουρα θα εκφράσει την επιθυμία να ασχοληθεί με κάτι που θα του

αποφέρει πολλά χρήματα. Αυτή η αντίληψη συνδέεται άμεσα με το πνεύμα ευδαιμονισμού που κυριαρχεί σήμερα, μια κατάσταση που προωθείται κυρίως από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Τα είδωλα που παρουσιάζονται, αστέρες με επιφανειακή μόνο λάμψη, είναι τα κατασκευάσματα κατά κανόνα κερδοσκοπών που δε διστάζουν στο όνομα του χρήματος να χρησιμοποιήσουν τη νεανική ψυχή. Είναι φυσικό το νέο παιδί που επιζητεί την καταξίωση να θέλει να τους μιιάσει, οδηγούμενο πολλές φορές σε ακραίες καταστάσεις.

Την κατάσταση αυτή ενθαρρύνει και το λεγόμενο καταναλωτικό πρότυπο. Η μεγαλύτερη ζημιά που προκαλεί είναι η επιβολή της ομοιογένειας. Όλοι οι νέοι διασκεδάζουν και ντύνονται με τον ίδιο τρόπο, ακούνε την ίδια μουσική. Αυτό έχει σα θλιβερό αποτέλεσμα τον περιορισμό της φαντασίας μας, της μεγαλύτερης, ίσως, δυνάμής μας.

Τα πρότυπα ξεπροβάλλουν και μέσα από την καθημερινότητα, την οικογένεια. Μια σημαντική παρατήρηση που έχει άμεση σχέση με τα πρότυπα και οφείλεται στο χάσμα γενεών είναι η διαφωνία απόψεων που έχουν οι μικροί με τους μεγάλους. Είναι ευνόητο ότι οι μεγάλοι, έχοντας ζήσει σε διαφορετικές εποχές, έχουν άλλα πρότυπα και έτσι κατακρίνουν τους νέους και επιφέρουν τωσυντηρητισμόσων οποίο αντιδρά η νεολαία.

Πρέπει να κατανοηθεί ότι κάθε εποχή σηματοδοτείται από διαφορετικά πρότυπα, η εξέταση των οποίων είναι ένα εντελώς διαφορετικό θέμα. Τη στιγμή που μια προσωπικότητα βρίσκεται σε αναζήτηση, τα πρότυπα της κοινωνίας έρχονται σα σλόγκαν των πολιτικών κομμάτων που επικαλούνται τον όρο “δημοκρατία” θέλοντας να προσδιορίσουν τις θέσεις τους.

Αναρωτιέμαι, όμως, αλήθεια, τι είδους δημοκρατία μπορεί να είναι αυτή, όταν καθοδηγείται η βούληση του λαού από τα πρότυπα που προβάλλει αυτή η κοινωνία με σκοπό την απονέκρωση του εγκεφάλου για την καλύτερη χειραγώγηση του λαού;

Ένας κόσμος, όμως, δεν μπορεί να στηριχθεί σε σαθρά υπόβρατρα και άλλη λύση αποτελεσματικότερη δεν υπάρχει από ένα ανθρωποκεντρικό σύστημα και μια παιδεία που θα στελεχώνεται από εκπαιδευτικούς - πρότυπα που θα κάνουν το νέο να έχει είδωλο την ίδια του την προσωπικότητα.

Σημαντική είναι και η παρουσία των πνευματικών ανθρώπων που έχουν σταθεί παράδειγμα. Δεν φταίμε εμείς, εάν τους θεωρούμε ξεπερασμένα πρότυπα. Δεν μάθαμε, βλέπετε, να κερδίζουμε ευχαρίστηση μέσα από την ποιοτική συζήτηση, αλλά κυρίως από τα νυχτερινά κέντρα διασκέδασης.

Επίσης, θα πρέπει να περιοριστεί ο διασυρμός του γυναικείου σώματος από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κυρίως που δημιουργούν ένα μοντέλο που κάθε άλλο παρά αισθησιακό είναι.

Τέλος, οι μεγάλοι θα πρέπει να μην εκδηλώνουν διάφορες τάσεις τους, όπως το ξενύχτι και η οινοποσία μπροστά στους νέους, γιατί έτσι οι νέοι γίνονται αντιφατικοί. Από τη μια αρνούμαστε το κατεστημένο και τη νοοτροπία του, από την άλλη, όμως, καπνίζουμε και πίνουμε. Συμπεριφερόμαστε, όπως, αυτοί.

Ιδεατή κοινωνία δεν υπάρχει. Υπάρχει, όμως, η δυνατότητα κριτικής σκέψης. Το καθήκον καλεί και πάλι εμάς τους νέους να αντισταθούμε και να προσπαθήσουμε για το καλύτερο. Άλλωστε η τόλμη είναι στο DNA μας, ας μη γίνουμε νέοι της Σιδώνας 2000.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τη Βικτώρια.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σειραδάκη Χαρίκλεια.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΔΑΚΗ (Επικρατείας): Γειά σας. Ονομάζομαι Σειραδάκη Χαρίκλεια και εκπροσωπώ το 7ο Ενιαίο Λύκειο Χανίων της Κρήτης. Ελπίζω να μη σας επηρεάσει αρνητικά το γεγονός, καθώς θα πρέπει να γνωρίζετε τη διαμάχη που υπάρχει μεταξύ Χανιωτών και Ηρακλειωτών.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Υπάρχει τέτοια διαμάχη;

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΔΑΚΗ (Επικρατείας): Ναι, υπάρχει. Είναι και αυτό ένα είδος ρατσισμού. Έτσι δεν είναι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τώρα δεν υπάρχει.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΔΑΚΗ (Επικρατείας): Σεβαστέ, κύριε Πρόεδρε, κύριε Σαμαράκη, αγαπητοί συνάδελφοι, χθες και σήμερα πολλά παιδιά εξέφρασαν τη γνώμη και τους προβληματισμούς τους γύρω από σοβαρότατα προβλήματα κοινωνικού περιεχομένου, όπως ο ρατσισμός, η βία, τα ναρκωτικά και πρότειναν ποικίλες και ενδιαφέρουσες λύσεις.

Πώς, όμως, θα συμβεί να εξαλείψουν αυτά τα χρόνια προβλήματα και να ικανοποιηθούν τα αιτήματα αυτών των παιδιών από τη στιγμή που όλα αυτά και άλλα τόσα τραγικά προβλήματα προβάλλονται σε καθημερινή βάση από παντού; Μάλιστα από τη στιγμή που όλος ο κόσμος και ιδιαίτερα τα νέα παιδιά, τα οποία βρίσκονται στο στάδιο διαμόρφωσης του χαρακτήρα τους, βομβαρδίζονται από κάθε πλευρά είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο με συγκεκριμένους τρόπους ζωής, δεν μένει παρά να υιοθετούν συμπεριφορά και κατ' επέκταση χαρακτήρα βίαιο, ρατσιστικό, κομπλεξικό και άρρωστο.

Θα αναφερθώ, λοιπόν, σύντομα σ' αυτά τα προβλήματα, τα οποία αποτελούν τελικά μια τραγική πραγματικότητα με αποτέλεσμα να μετατρέπουν τις ελπίδες των παιδιών σε έναν πάκο από διαλυμένα όνειρα. Η ίδια η κοινωνία τα αποτρέπει περνώντας βαθιά στο πετσί και στο αίμα τους την έννοια του ρατσισμού, της εκμετάλλευσης, της εγκληματικότητας και της βίας.

Το άτομο πλέον δεν μορφώνεται, δεν εκτονώνεται, δεν επαναστατεί, δεν κοινωνικοποιείται, δεν διασκεδάζει. Αντιθέτως, σε κάθε τομέα υπάρχει το χαμηλό και απαράδεκτο επίπεδο, μια γενική και απογοητευτική απάθεια. Επικρατεί το χάος, ο αποπροσανατολισμός του πολίτη και η ζημιά.

Μέσω της τηλεόρασης, προβάλλεται ο ρατσισμός, εφόσον πάντα σε κάθε ανούσιο εβδομαδιαίο σείριαλ ο Αλβανός είναι κατώτερος από το μαύρο που είναι κατώτερος από τον Έλληνα, η γυναίκα από τον άνδρα, ο φτωχός από τον πλούσιο, ο καλός από τον κακό, ο σκουπιδιάρης είναι κατώτερος από τον γιατρό, ο γύφτος πιο βρώμικος από τους άλλους, ο λεγόμενος μαστούρης κατώτερος από όλους.

Αναμφισβήτητα όλα αυτά προβάλλονται εξαιτίας του ξεπεσμού του ανθρώπου. Έχει επικρατήσει η ίδια αντίληψη ότι αυτός ο οποίος έχει φήμη και κύρος έχει μεγάλη ισχύ και δε χάνει ευκαιρία και δεν δειλιάζει να εκμεταλλευθεί στο έπακρο κάθε κατώτερο.

Επίσης, υπάρχει παντελής έλλειψη ολοκληρωμένης προσφοράς σε κάθε τομέα, όπως το καλό θέατρο, ο αξιόλογος κινηματογράφος, η ποιοτική μουσική, καλές εκπομπές λόγου και οι γόνιμες συζητήσεις. Τη θέση αυτών και ιδιαίτερα στην τηλεόραση έχουν πάρει πλήθος ευτελών τηλεπαιχνιδιών όπου κυριαρχεί ο τζόγος, η χυδαιότητα της γλώσσας και του θεάματος, η επίδειξη εντυπωσιακών και μόνο σόου, αλλά ακόμα και η συστηματική εκμετάλλευση και ο εκχυδαϊσμός του γυναικείου σώματος και γενικότερα της γυναίκας και του παιδιού.

Τέλος προβάλλονται η βία, το έγκλημα, ο προσανατολισμός των νέων στα ναρκωτικά, το προκλητικό σεξ στο αποκορύφωμά του, ενώ άτομα άξια σεβασμού όπως οι τραβεστί, η τρίτη ηλικία, οι ναρκομανείς, οι φορείς του AIDS περνούν από το περιθώριο στη δημόσια προβολή, αποτελώντας πρότυπα για τους νέους.

Η βία κατέχει την κυρίαρχη θέση στα γήπεδα, στην τηλεόραση ή ακόμα και στα παιχνίδια: Χούλιγκανς στα γήπεδα, πλαστικά όπλα για τα μικρά παιδιά, ξύλο στην τηλεόραση μεταξύ των πάουερ ρέντζερς. Άλλωστε δεν είναι λίγες οι φορές που παιδιά έχουν επηρεαστεί τόσο πολύ με αποτέλεσμα να δέρνουν με μίσος άλλα παιδιά, να τα δένουν σε καλοριφέρ ή ακόμα και να τα πετάνε από μπαλκόνια.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε και το γεγονός ότι προσπαθώντας να μιμηθούν τους ήρωές τους επιθυμούν να εξαφανιστούν, να αποκτήσουν υπερφυσικές δυνάμεις, σηκώνοντας βράχους ή ακόμα και να πετάξουν. Είναι τραγικό και απαράδεκτο να συμβαίνουν τέτοιες καταστάσεις.

Είναι απαραίτητο, λοιπόν, στην εκπονή του 20ου αιώνα να προσπαθήσουμε όλοι, το κράτος, αλλά και ο καθένας προσωπικά για την εξάλειψη τέτοιων φαινομένων με κάθε

τρόπο. Πάνω απ' όλα, όμως, με ώριμη σκέψη και υπευθυνότητα για ένα καλύτερο αύριο, το οποίο θα βγάλει κάθε δυστυχισμένο και απρόσιτο άνθρωπο από τα σκοτεινά μονοπάτια της πικρής αυτής και άτιμης ζωής.

Θα ήθελα να κλείσω με κάποιους στίχους: "Κάθε φορά που ένα νέο παιδί σκοτώνεται με τη μηχανή του, κάθε φορά που ένα αγόρι χάνεται άδικα και το βρίσκουν μέρες αργότερα με μια σύριγγα στο τρυπημένο του χέρι, κάθε φορά που ένα κορίτσι πουλιέται στην προσπάθειά του να ζήσει, η κοινωνία λέει ότι αυτή είναι η σημερινή νεολαία".

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τη Χαρίκλεια από τα Χανιά.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Αγγελόπουλος Διαμαντής.

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Α' Αθήνας): Αξιοσέβαστε Πρόεδρε, αξιότιμοι κύριοι και κυρίες της Επιτροπής, αγαπητοί συνάδελφοι, επέλεξα ως θέμα του λόγου μου το ρατσισμό, αφού ιδιαίτερα τις τελευταίες μέρες έχει αναμοχλευθεί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις.

Αυτό που θα προσπαθήσω να κάνω είναι να δω το θέμα από μια γενικότερη οπτική γωνία αποσυνδεδετόντας το από παλιότερες εκφάνσεις του και να το εντάξω μέσα στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα.

Όπως όλοι γνωρίζετε, ρατσισμός είναι η διάκριση που γίνεται σε βάρος φυλών, ομάδων ή προσώπων. Η έννοια του αποκτήθηκε μέσα από την ιστορική δυσμενή διάκριση φυλών, δηλαδή διάκριση ανάμεσα σε διαφορετικές ράτσες ανθρώπων εξ' ου και ο όρος ρατσισμός.

Αργότερα η έννοια γενικεύθηκε και απέκτησε αυτήν που ήδη αναφέρθηκε, δηλαδή τη δυσμενή και αδικαιολόγητη διάκριση χωρίς κανενός είδους αξιοκρατικό κριτήριο και στηριζόμενη μόνο σε εξωτερικά χαρακτηριστικά μεταξύ ομάδων ή προσώπων. Η έννοια αποτυπώθηκε ανεξίτηλα στην παγκόσμια συνείδηση, κυρίως με τις διακρίσεις που έγιναν σε βάρος των έγχρωμων στην Αμερική, αλλά και όποτε η εξαθλίωση του πολέμου οδήγησε σε αδικαιολόγητες πράξεις και βιαιότητες σε ανυπεράσπιστα τμήματα του πληθυσμού που είχαν την ατυχία να ανήκουν στους εχθρούς.

Σε γενικές γραμμές θα μπορούσαμε να πούμε ότι στην Ελλάδα οι περιπτώσεις ρατσιστικής διάκρισης είναι μάλλον μεμονωμένες. Ποτέ στην Ελλάδα δεν υπήρχε μια γενικευμένη δυσαρέσκεια ή δυσμενής μεταχείριση ομάδων πληθυσμού με βάση οποιοδήποτε ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμά τους.

Λογικό είναι φυσικά κατά τη διάρκεια εχθροπραξιών με άλλους λαούς, αλλά και στο χρονικό διάστημα που ακολουθεί αμέσως μετά από αυτές τις εχθροπραξίες, να υπάρχει μια γενικευμένη δυσαρέσκεια ανάμεσα στους

εμπλεκόμενους. Και σ' αυτές, όμως, τις περιπτώσεις ο ελληνικός λαός μπόρεσε να διακρίνει ανάμεσα στη δυσμένεια και το μίσος και να μη φθάσει σε ακρότητες.

Και αυτήν την ανοχή και ελευθερία διακηρύσσουν από την πρώτη στιγμή τα πρώτα συντάγματα και οι επαναστατικές διακηρύξεις των Ελλήνων με τη βαθιά επιρροή από τις ελληνορθόδοξες παραδόσεις τους και φυσικά από την επιρροή του κινήματος του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης.

Με όλα αυτά θέλω να καταλήξω στο ότι φυλετικές και θρησκευτικές διαφορές ποτέ στον τόπο μας δεν ήταν πραγματικά σε τέτοια έκταση και βαθμό, ώστε να προκαλούν οποιαδήποτε ανησυχία. Ο κύριος λόγος που στρεφόμαστε σ' αυτό το περιεχόμενο της λέξης είναι η ιστορική της φόρτιση.

Μ' όλα ταύτα στη σύγχρονη Ελλάδα διαμορφώνεται μια κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα, στην οποία ο ρατσισμός αρχίζει να λαμβάνει μια διαφορετική διάσταση. Θύματα του ρατσισμού γίνονται, κυρίως, κοινωνικές ομάδες που για επίκτητα πλέον χαρακτηριστικά, περιθωριοποιούνται.

Τέτοιες κατηγορίες ανθρώπων είναι οι φορείς του συνδρόμου της επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας, πιο γνωστής και ως AIDS, και οι χρήστες ναρκωτικών ουσιών. Επειδή δε η κατάστασή τους επισύρει αμφιβολίες για το ήθος της ζωής τους και την τήρηση της έννομης τάξης, έτσι όπως είναι θεσπισμένη στη χώρα μας, πολύ συχνά γίνονται ξανά θύματα όχι της ασθένειας ή της εξάρτησης, αλλά της άδικης διάκρισης.

Την ώρα ακριβώς που ως άνθρωποι χρειάζονται την ανθρώπινη υποστήριξη και αλληλεγγύη περισσότερο από ποτέ, αντιμετωπίζουν το πλέον σκληρό και απάνθρωπο πρόσωπο της κοινωνίας μας. Αλλά και αυτοί που είναι φορείς ενός διαφορετικού πολιτισμού ή πεποιθήσεων από συνήθεια, πολύ συχνά, βρίσκονται υπό κοινωνικό διωγμό για τις καθ' όλα νόμιμες πράξεις και αντιλήψεις τους.

Το θέμα αυτό έχει κατ' επανάληψη απασχολήσει τη Διεθνή Κοινότητα και αναμοχλεύτηκε πρόσφατα στη χώρα μας με τη φιλολογία γύρω από τα στοιχεία που θα φέρουν τα αστυνομικά δελτία ταυτότητας.

Δυστυχώς, ανάμεσα στις πολλές και ενδιαφέρουσες απόψεις που διατυπώθηκαν υπήρξε και αυτή που έλεγε ότι η απόκρυψη ορισμένων στοιχείων και χαρακτηριστικών των πολιτών, θα γίνει για να τους προστατεύσει από φαινόμενα διάκρισης και ρατσισμού.

Θα χαρακτηρίζα την άποψη αυτή επεικώς ατυχή για πολλούς λόγους.

Πρώτα απ' όλα κάνει την έμμεση, αλλά σαφή παραδοχή ότι στη χώρα μας γίνονται ρατσιστικές διακρίσεις από την επίσημη Πολιτεία με βάση τα στοιχεία που αυτή συγκεντρώνει.

Δεύτερον, γιατί έμμεσα αφαιρεί το δικαίωμα αυτοπροσ-

διορισμού που ενέχεται στην έννοια της ταυτότητας, που σημειωτέον ότι για πολλά από αυτά τα στοιχεία έχει και χρηστική αξία στον καθορισμό του περιεχομένου των στοιχείων της ταυτότητας.

Επιπλέον, είναι απαράδεκτο σε μια δημοκρατική και ελεύθερη χώρα, όπως θέλω να πιστεύω πως είναι η χώρα μου, να στηρίζουμε την αξιοκρατία και την αποφυγή κρουσμάτων ρατσισμού και μάλιστα από δημόσιους λειτουργούς, όπως πολλοί ισχυρίστηκαν, στην απόκρυψη στοιχείων.

Δημοκρατία και ελευθερία υπάρχει, όταν καθένας μπορεί να μιλάει ελεύθερα -χωρίς να συκοφαντεί- και να πράττει ελεύθερα, μέσα στα έννομα πλαίσια. Θα πρέπει, δηλαδή, να ισχύουν οι ίδιοι νόμοι, τα ίδια μέτρα και σταθμά για όλους, άσχετα από το τι διακηρύσσει ο καθένας. Η απόκρυψη δεν είναι μέτρο κατά του ρατσισμού. Απλώς, πιστοποίηση της ύπαρξής του.

Δημιουργείται, όμως, και αδικαιολόγητο αίσθημα φόβου στις μειονότητες όταν αποκρύπτονται τα ιδιαίτερα στοιχεία που τους προσδιορίζουν, γιατί η κίνηση αυτή επιφέρει δικαιολογημένες ανησυχίες και προβληματισμούς, γιατί η Πολιτεία αποκρύπτει το γεγονός ότι ανήκει σε κάποια ιδιαίτερη ομάδα ανθρώπων, αν αυτό δεν σημαίνει ότι, αν το αποκαλύψω, θα τύχω δυσμενούς μεταχείρισης;

Αντί, λοιπόν, να κάνουμε τις μειονότητες να εκφράζονται άνετα και ελεύθερα, τις οδηγούμε σε άμεση καταπίεση.

Τέλος, τίθεται και θέμα αξιοπιστίας του δημοσίου, το οποίο είναι εκφραστής της πολιτειακής βούλησης και άρα θέμα αξιοκρατίας, αφού το τελευταίο φέρεται να κάνει διακρίσεις. Και φυσικά κάθε θέμα αξιοπιστίας και αξιοκρατίας του δημοσίου είναι θέμα δημοκρατίας.

Και η τάση, όμως, που παρουσιάζεται στη χώρα μας να θεωρούμε κάθε ξενόφερτο στοιχείο πολιτισμού, χωρίς καμμία αξιολόγηση, κριτική σκέψη και επίγνωση της πολιτισμικής μας παράδοσης, καλύτερο από τα αντίστοιχα στοιχεία που ανήκουν παραδοσιακά στον ελληνικό πολιτισμό, είναι ρατσισμός. Μάλιστα, αυτού του είδους ο ρατσισμός είναι από τους χειρότερους και πλέον αδυσώπητους, γιατί φθείρει και ισοπεδώνει όχι σώματα, αλλά συνειδήσεις και λαούς.

Η παράλογη και επιπόλαια, αν όχι υστερόβουλη, κακώς εννοούμενη εισαγωγή πολιτισμού και ο στιγματισμός αυτών που αντιστέκονται, μπορεί να χαρακτηριστεί δικαιολογημένα ως εθνικό έγκλημα.

Θα μπορούσαμε να κάνουμε αναφορά σε πάρα πολλά παραδείγματα, αλλά νομίζω ότι έχω ήδη καλυφθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος.

Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί είναι, πώς θα αντιμετωπισθεί το φαινόμενο του ρατσισμού. Νομίζω ότι η απάντηση διαγράφεται ξεκάθαρα: Μέσα από την παιδεία. Όχι μια παιδεία αποχρωματισμένη από την παράδοση, αλλά μια παιδεία βαθιάς γνώσης και βιωματικής συμμετοχής στην παράδοση του λαού μας,

σε συνδυασμό με την καλλιέργεια της δημοκρατίας, του σεβασμού και της ελευθερίας. Και αυτά τα τελευταία νομίζω ότι θα έπρεπε να απασχολούν όλους μας.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τον Διαμαντή.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Βορριάς Ελευθέριος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΟΡΡΙΑΣ (Νομός Χίου): Λέγομαι Βορριάς Ελευθέριος και εκπροσωπώ το Γ' Ενιαίο Λύκειο Χίου. Θα ήθελα και εγώ να μιλήσω για το θέμα των ναρκωτικών. Επειδή, όμως, οι συνάδελφοι βουλευτές με κάλυψαν πλήρως, θέλω απλώς η παρέμβασή μου να είναι μια παράκληση.

Επειδή σήμερα κρίνουμε εκ του ασφαλούς και βρισκόμαστε μακριά από το ίδιο το πρόβλημα -και αναφέρθηκαν αοριστολογίες μερικές φορές- όταν βγούμε στο δρόμο και δούμε έναν ναρκομανή να ζητάει λεφτά, να μην πάμε αμέσως στην άλλη πλευρά του δρόμου.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τον Ελευθέριο.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σαλιαρίδου Βαία.

ΒΑΙΑ ΣΑΛΙΑΡΙΔΟΥ (Νομός Έβρου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, ξέρω ότι όλοι μας έχουμε κουραστεί, γι' αυτό θα προσπαθήσω να μη σας κουράσω.

Αρχικά, νιώθω την ανάγκη να σας ευχαριστήσω που, μέσω του προγράμματος της Βουλής των Εφήβων, μου δίνεται η δυνατότητα να μεταφέρω μέσα σ' αυτή την αίθουσα τη φωνή κάποιων συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα και που δυστυχώς έχουν παραμεληθεί. Αγωνιούν για το μέλλον τους και δεν ξέρουν αν θα υπάρξει μέλλον γι' αυτούς. Είναι μια φωνή που δεν κατόρθωσε δυστυχώς ποτέ να φτάσει στ' αυτιά σας. Ίσως, σας φανεί ότι διαπνέεται από άμετρο πατριωτισμό. Όμως, όχι. Απλά εκφράζει την αγανάκτηση και την απελπισία κάποιων ανθρώπων ξεχασμένων στην αγωνία τους.

Θα αναφερθώ σε κάποια κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος μου, που, όμως, θα αποδειχθούν εθνικής σημασίας.

Ονομάζομαι Σαλιαρίδου Βαία και κατάγομαι από το Διδυμότειχο, από μια πόλη ελληνική με μακραίωνη ελληνική ιστορία που ανήκει στον ελληνικό χάρτη, για όσους δεν το γνωρίζουν και συχνά, άθελά τους βέβαια, με σκοτώνουν κυριολεκτικά, ρωτώντας με αν ανήκει στην Τουρκία.

Για μένα δεν έχουν σημασία οι χάρτες. Αισθάνομαι Ελληνίδα γιατί ζω σε μια περιοχή που σαν ακρίτας προστατεύει αιώνες τώρα τα σύνορα της πατρίδας μας, σε μια περιοχή όπου χτυπά δυνατά ο ελληνικός παλμός, σε μια περιοχή που, όμως, απειλείται από έναν τεράστιο κίνδυνο. Από αφανισμό.

Είναι σε όλους μας γνωστό το δημογραφικό πρόβλημα που ειδικότερα στη χώρα μας εμφανίζεται σε μεγάλη εμβέλεια. Η υπογεννητικότητα δεσπόζει, καθώς το κλασικό πρότυπο της παραδοσιακής οικογένειας αποτελεί πλέον παρελθόν. Το σοβαρότατο αυτό φαινόμενο αποτελεί πληγή για ολόκληρη τη χώρα.

Ειδικότερα, όμως, θα ήθελα να αναφερθώ στις σοβαρότατες επιπτώσεις που τείνει να έχει για την παραμεθόριο περιοχή του Έβρου. Και αυτό συμβαίνει, επειδή το πρόβλημα της υπογεννητικότητας, σε συνδυασμό με τα άλλα χαρακτηριστικά φαινόμενα της εποχής μας, την ανεργία και την αστυφιλία, καθιστούν πλέον το πρόβλημα εθνικής σημασίας και την όλη κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Όλα αποτελούν μια αλυσίδα. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Η έλλειψη βιομηχανιών ή άλλων τρόπων εύρεσης θέσεων εργασίας προκαλούν ανεργία, η οποία ωθεί, κυρίως, το δυναμικό τμήμα του πληθυσμού μας προς τα μεγάλα αστικά κέντρα. Έτσι, εντείνεται η αστυφιλία. Λίγοι, επομένως, νέοι άνθρωποι απομένουν στον τόπο μας. Τα χωριά μας ερημώνουν.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο οι ελάχιστα αυτοί άνθρωποι οφείλουν να φροντίζουν την αποκατάσταση του πληθυσμού που χάνει συνεχώς ο τόπος μας. Δυστυχώς, όμως, στο σημείο αυτό παρεμβαίνει η άλλη μεγάλη μάστιγα της χώρας μας. Η υπογεννητικότητα. Ως συνειρμικό αποτέλεσμα απορρέει ένας τεράστιος κίνδυνος.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να πληροφορήσω όλους τους ακροατές μου για τη μειονότητα των μωαμεθανών που υπάρχουν στην πόλη μου. Τονίζω ότι είναι μωαμεθανοί, όχι Τούρκοι. Επίσης τονίζω πως είναι μειονότητα. Ωστόσο εγώ, ως πολίτης της πόλης μου, βιώνω καθημερινά μια διαφορετική πραγματικότητα.

Οι Μωαμεθανοί συνεχώς αυξάνονται, ενώ αντίστοιχα εμείς μειωνόμαστε με ταχύτετους ρυθμούς και η αιτία είναι η υπογεννητικότητα που δεσπόζει σε όλες τις ελληνικές οικογένειες. Βλέπετε οι δικοί μας Ορθόδοξοι, που είχε επιτραπεί να μείνουν στην Κωνσταντινούπολη, εκδιώχθηκαν βίαια καθώς τα σπίτια τους κάηκαν από τους γείτονές μας.

Ωστόσο, εμείς δε διώξαμε ούτε έναν, αλλά τους φερθήκαμε τόσο καλά, ώστε να φτάσουμε σε σημείο να τους φοβόμαστε. Φοβάμαι να κυκλοφορήσω τα βράδια στους δρόμους της πόλης μου. Φοβάμαι να διαμαρτυρηθώ για ανάρμοστη συμπεριφορά κάποιων από αυτούς απέναντί μου. Φοβάμαι μέσα στην ίδια μου τη χώρα. Σαν να είμαι εγώ η μειονότητα, μέσα στον ίδιο μου τον τόπο.

Παρ' όλα αυτά, κάποιοι απ' αυτούς διαμαρτύρονται, πως δεν τους φερόμαστε σωστά. Ποιός ξέρει, ίσως, να είναι και έτσι. Ίσως, εγώ να μην είμαι αρκετά ώριμη για να κρίνω σωστά, για να συμβιβάζομαι χωρίς αντίρρηση για τον κόσμο που οι μεγάλοι έχουν πλάσει για μένα. Ίσως!

Ξέρετε, έχουμε και ένα τζαμί στην πόλη μας που, όμως, το αφήνουμε να δεσπόζει επιβλητικά, γιατί εμείς δεν υψώσαμε σταυρούς γύρω του, όπως αντίστοιχα οι Τούρκοι γύρω από την Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη.

Εκπέμω λοιπόν σήμα SOS. Κρούω τον κώδωνα του κινδύνου. Όλοι μας μπορούμε να φαντασθούμε την τραγική κατάσταση, αν συνεχιστεί η ελάττωση του γηγενή πληθυσμού και αντίστοιχα η αύξηση των μωαμεθανών.

Ανατριχιάζω μόνο που το λέω, πως ο Έβρος θα διαγραφεί παντελώς από τον ελληνικό χάρτη. Θα γίνει μια δεύτερη Κύπρος. Ένα τμήμα της χώρας μας που τόσους αιώνες υπεράσπιζαν με το αίμα της ψυχής τους οι ηρωικοί πρόγονοί μας, θα περάσει σε χέρια εχθρικά, έτσι, χωρίς καμία απολύτως αντίσταση, εντελώς αθόρυβα. Το μόνο που θα ακουστεί, θα είναι τα κόκκαλα των προγόνων μας που θα τρίζουν.

Έχουμε χρέος απέναντι στους ανθρώπους αυτούς. Έχουμε χρέος απέναντι στα παιδιά μας. Έχουμε χρέος να αγωνιστούμε για να υπάρχει και αύριο ο τόπος μας, για να μην αισθάνεται κανένας άνθρωπος, όπως εγώ, σαν άνθρωπος χωρίς ίσα δικαιώματα στην εκπαίδευση, στην περίθαλψη, στον αθλητισμό, στη ζωή, σαν β' κατηγορίας άνθρωπος.

Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΠΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τη Βαία. Ήταν η τελευταία ομιλήτρια από τον πρώτο κύκλο των ομιλιών.

Πριν ολοκληρώσουμε τις εργασίες της επιτροπής μας σήμερα, να σας υπενθυμίσω ότι αύριο το μεσημέρι στις 13.00' θα αρχίσουμε την τρίτη και τελευταία συνεδρίαση. Πρέπει να μας δώσετε τα ονόματα, όσοι θέλετε να συμμετάσχετε στην κλήρωση για τη συζήτηση στην Ολομέλεια, διότι θα γίνει κλήρωση. Το ίδιο θα γίνει και με τις άλλες επιτροπές- ένα χαρτί με το όνομά σας και θα κληρωθούν πέντε Έφηβοι Βουλευτές, οι οποίοι θα μιλήσουν στην Ολομέλεια εκτός από την εισηγήτρια.

Εσείς, κυρία Τσιώλη, που είστε εισηγήτρια, μπορείτε να συνεργαστείτε και με άλλους συναδέλφους σας για την εισηγησή σας, διότι θα παρουσιάσετε αποκλειστικά, προσέξτε το αυτό, τα θέματα αρμοδιότητας της επιτροπής μας. Θα σας παρακαλούσα να συνεργαστείτε, να φτιάξετε ένα κείμενο οκτώ λεπτών περίπου με τα θέματα που συζητήθηκαν.

Επίσης να σας θυμίσω ότι οι ομιλητές που θα κληρωθούν, θα αναφερθούν πάλι στα ζητήματα της επιτροπής. Κάτι ανάλογο θα κάνουν και οι άλλες επιτροπές. Οι ομιλητές από την Επιτροπή μας θα αναφερθούν στα ζητήματα που αφορούν την ανεργία, την απασχόληση, τα ναρκωτικά, την υγεία, την πρόνοια, τις μεταφορές, τον κοινωνικό αποκλεισμό, τον ρατσισμό και ό,τι άλλο ειπώθηκε στην Επιτροπή αυτή ή όποιο άλλο θέμα ανήκει στην Επιτροπή μας και δεν τοποθετήθηκαν οι συνάδελφοί σας.

Θέλω, επίσης, να σας πω ότι στην κλήρωση δεν θα συμμετάσχουν οι έφηβοι βουλευτές της Κύπρου και του Αποδήμου Ελληνισμού. Θα ακολουθήσει κλήρωση σ' άλλη αίθουσα.

Θέλετε να ρωτήσετε κάτι άλλο, για να ολοκληρώσουμε;

ΜΙΑ ΕΦΗΒΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ: Πόσα λεπτά μπορεί να μιλήσει ο κάθε ένας στην Ολομέλεια εκτός της εισηγήτριας, κύριε Πρόεδρε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ισχύει ακριβώς ό,τι ισχύει και στην Επιτροπή μας. Θα μιλήσει οκτώ λεπτά η εισηγήτρια και τέσσερα λεπτά οι ομιλητές, διότι, όπως καταλαβαίνετε, ο χρόνος είναι περιορισμένος.

ΤΖΩΡΤΖΙΑ ΠΑΡΠΑ (Λευκωσία-Κύπρος): Οι Έφηβοι

Βουλευτές από την Κύπρο και από τον Αποδήμο Ελληνισμό πότε θα δώσουν το χαρτί με τα ονόματα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Θα ειδοποιηθείτε από την Επιτροπή του Προγράμματος.

Σας εύχομαι να περάσετε καλά την υπόλοιπη μέρα σας.

Στο σημείο αυτό και περί ώρα 13.25' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Δευτέρα και ώρα 13.00'.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ